

SEM

Mulighedsstudie

Gehl Architects • September 2016

/INTRODUKTION

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1-5

/INTRODUKTION

- Bakgrund
- Filosofi och metod

6-27

/ANALYS

- Medborgardialog
- Trafik & rörelser
- Liv
- Rum
- Hus

28-57

/STRATEGI & REKOMMENDATIONER

- Huvuddrag för framtida utveckling
- Riktlinjer för temaområden
- Förslag på konkreta projekt för specifika platser eller teman på kort och lång sikt.

Klient:

Arealplanavdelingen
Tønsberg kommune

Prosjektteam:

Emilie Lassen Bue
Kim Boisen
Anne Skov

Referensgrupp:

Lone Anita Andersen, Sem Velforening
Samia Mansori, Ungdomsrådet
Per Morten Kværne, Sem IF
Rune Olsen, Rektor Sem skole
Liv Merete Andersen, Sem handelsstandsforening
Lars Harald Lahne, FAU Sem skole
Svein Konrad Rui, tidl. bystyremedlem
Jan Enger, eldre-representant

Gehl
Architects

Konsult:

Gehl Architects

Prosjektledare:

Ola Gustafsson, Associate, Arkitekt SAR/MSA

Prosjektteam:

Nina Otrén, Arkitekt MSA
Petra Terése Svensson, Arkitektstudent

Foton:

Gehl Architects, om inget annet anges

“ Bystyret ønsker **en helhetlig plan for handel og næringsliv** i Semsbyområdet og områdene langs E18. I denne sammenheng er det ønskelig at det videre planarbeidet i Semsbyområdet skaper **uterom som inviterer til menneskelig aktivitet** og **bygninger med publikumsrettede funksjoner**. Vi vil at Semsbyen skal ha et **aktivt sentrum** som gjør det attraktivt å drive næring og handle her. Tønsberg kommune ønsker hjelp til å se muligheter for å skape **gode forbindelser, gaterom og møteplasser** i Semsbyen som inviterer beboere, handlende og næringsdrivende til å ta sentrum aktivt i bruk. I forlengelse av dette ønskes også en vurdering av **fortettpotesialet** i Semsbyen.

/FORORD

Citatet ved siden var kjernen i oppdraget da Tønsberg Kommune inviterte til anbudskonkurranse for mulighetsstudie for Sem. Den foreliggende rapport av Gehl Architects er resultatet.

Sluttmålet er en helhetlig plan for Semsbyen for å skape liv og vekst, såvel som et mer innbydende, hyggelig sentrum for Semsboerne og omegn.

Medvirkning har gjenerelt vært i fokus i arbeidet og det har vært avholdt folkemøte og åpne workshops på Sem for å få innspill fra lokalbefolkningen. I tillegg er det nedsatt en "ressursgruppe" som er sammensatt av en bred representasjon av handels-, forenings- og skoleliv og ulike befolkningsgrupper på Sem. Ressursgruppen har vært direkte involvert i forarbeidet til mulighetsstudiet og vil bli et viktig verktøy i det videre planarbeid for å sikre at planarbeidet er lokalt forankret.

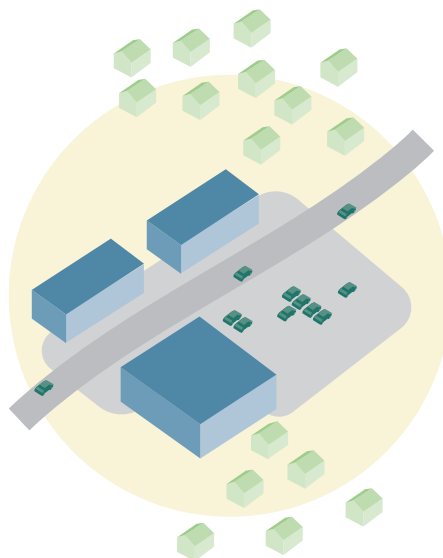
Tønsberg Kommune håper at mulighetstudiet kan bidra med inspirasjon og være et bra utgangspunkt for innspill og debat i det videre planarbeid.

Kim Boisen og Emilie Lassen Bue fra Kommuneutvikling har vært prosjektledere i arbeidet.

VILKET SEM VILL VI HA?

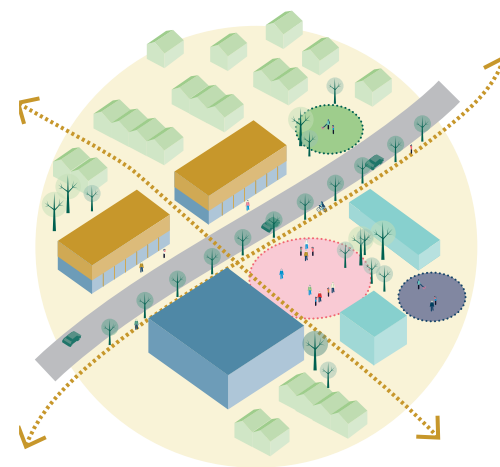
“**Vilken by vill vi ha i framtiden? För att skapa en levande ort krävs en helhetlig planering som inte bara fokuserar på bostäder och arbetsplatser, utan också på mötesplatser, aktiviteter och rummen mellan husen.**

Sem växer! Det finns en efterfrågan på bostäder och arbetsplatser i Sem och det byggs redan nya bostäder. Men en levande ort består inte bara av bostäder och vägar. En levande ort består av platser och funktioner som skapar möjligheter till aktivitet och liv under flera timmar på dygnet, hela veckan och såväl sommar- som vintertid. Arbetsplatser i centrala lägen bidrar till en mer levande ort dagtid. Bostäder i centrum bidrar till ögon på gatan, ökad trygghet och ett rikare rekreativt liv. Detta ger sammantaget ett ökat underlag för service, butiker och restauranger, men för att få människor att använda närservice krävs också ett fokus på kvaliteten i den fysiska miljön. Utan en miljö som inbjuder till uppehåll och vistelse är risken att byn blir en sovby. En inbjudande miljö för människor innehåller goda möjligheter att röra sig till fots och på cykel, möjligheter att vistas i en inbjudande miljö med estetiska värden och gott mikroklimat, aktiviteter för olika användargrupper och en skala på de offentliga rummen och omgivande byggnader som är anpassad efter människan.

SOVBY

En by består inte bara av bostäder och arbetsplatser, och ett ensidigt fokus på att bygga bostäder riskerar att öka karaktären av sovby.

VS.

LEVANDE BY

Genom en satsning på mötesplatser, funktioner och en miljö som är attraktiv och tillgänglig för alla grupper kan man skapa underlag för en levande by med en större gemenskap!

PLANERING FÖR LEVANDE ORTER

“**Livet först! En planering för levande platser kräver en förståelse för livet på platsen. Först när man vet vilket liv som finns och eftersträvas kan man utforma rummen för att tillgodose detta liv. Till sist bidrar byggnaderna till att rama in platserna, aktivera kanterna och bidra till en variation av människor och aktiviteter.**

FRÅN EFFEKTIVA SEPARATA SYSTEM...

Planeringen av våra byar sker i hög grad inom separata områden, som trafik, gator, hus och grönstruktur. Men byn upplevs aldrig i dess olika beståndsdelar utan som en helhet. Detta innebär att en välutformad fysisk miljö inte hjälper ifall underhåll och skötsel inte fungerar.

...TILL HELHETSTÄNKANDE SAMARBETE

Detta kräver en holistisk planering och samarbete mellan olika förvaltningar och mellan det offentliga och privata, för att byns olika delar samverkar och skapar en helhetlig och attraktiv bymiljö med förutsättningar för att många olika behov, funktioner och användare kan samexistera.

PLANERA FÖR LIVET FÖRST!

Utgångspunkten för våra strategier och designlösningar är framförallt det liv som önskas och kan skapas i ett givet område. Det skapar förutsättningar för att formulera en vision och för en grundlig programmering av möjliga aktiviteter.

SEN RUMMEN...

Det nästa steget är utvecklandet av det nätverk av byrum - och deras skala, form och klimatförhållande - som skall säkra ramen för det önskade bylivet.

TILL SIST HUSEN!

Till sist planläggs vilka byggnader som kan bidra till de önskade byrum, med särskilt fokus på täthet, höjder och skala, samt de funktioner och relationer som bebyggelsen skall skapa ramar för.

ANALYS

/ potential och utmaningar

KARTLÄGGNING AV INVÅNARNA

“**Mulighetsstudien utgår från Semsbornas egna upplevelser och tankar om sin hemort, och bygger på idén att för att kunna skapa ett attraktivt Sem i framtiden behöver man bygga på det som är Sems identitet och dess invånare.**

För att ”ladda ner” så mycket lokal kunskap som möjligt arrangerades en rad aktiviteter där lokala Semsbor och intresseföreningar fick ge sina synpunkter på dagens Sem och den framtida utvecklingen.

En referensgrupp bestående av olika intresseföreningar och viktiga aktörer i Sem följde med på byvandring och diskuterade sina olika perspektiv.

Under ett folkemöte med drygt 50 deltagare diskuterades både nutid och framtid i Sem via kartläggningar och drömbilder.

För att fånga in synpunkter också från de som inte besöker folkemöten arrangerades en mindre workshop i Døvlesentret, samt en barneträff på skolan som specifikt berörde barn och ungas upplevelse av sin by.

Byvandring med referensgruppen

Workshop i entrén till Europris

Folkemöte på Sem skola

VAD ÄR TYPISKT SEM?

“Det finns en del klara teman kring vad som är typiskt Sem: Avsaknad av mötesplatser, det centrala geografiska läget, trafiksituationen, den allmänna upplevelsen och de trevliga invånarna!

Bilar & trafik upplevs av många som "typiskt Sem".

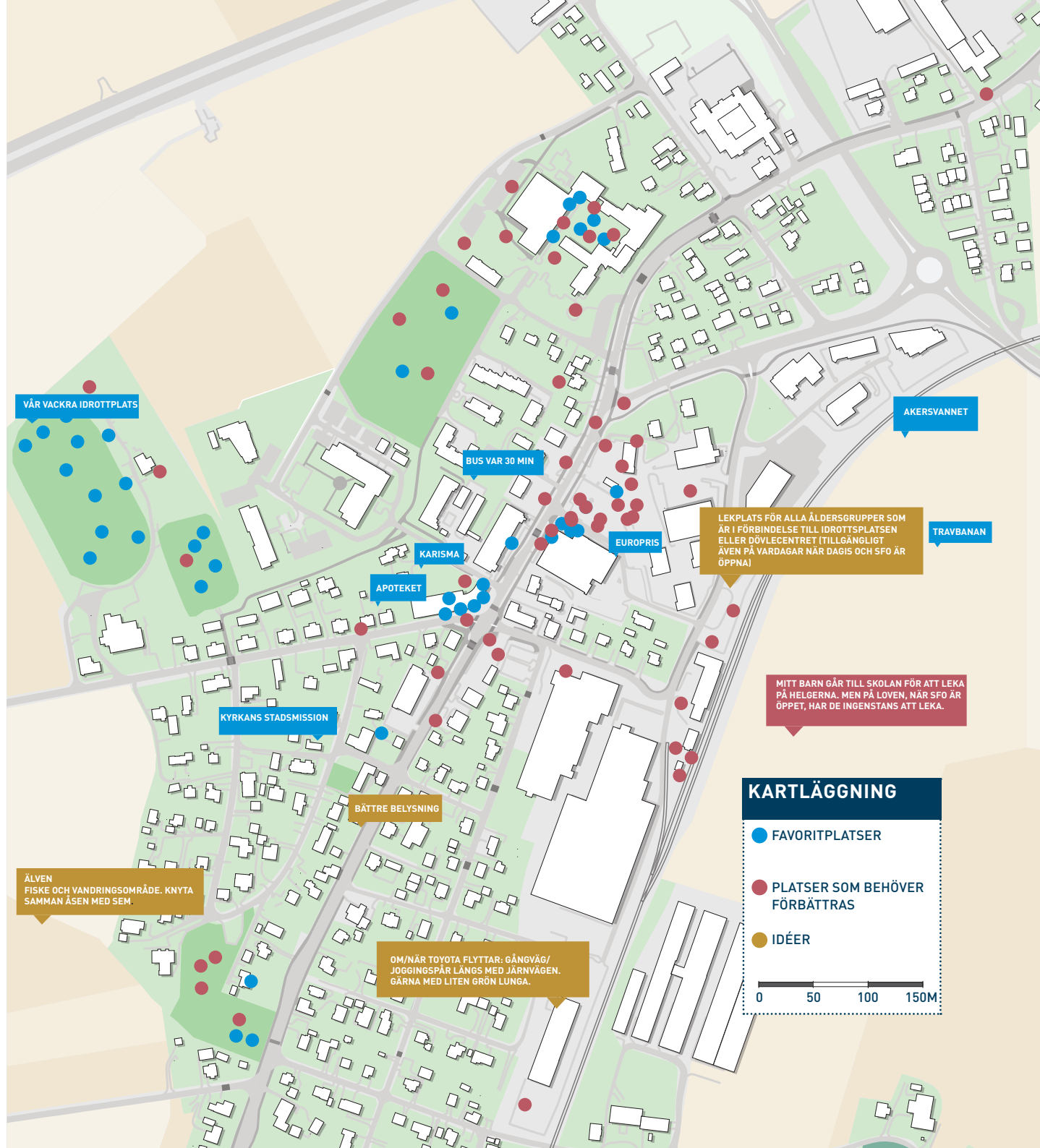

FAVORITPLATSER OCH PLATSER MED POTENTIAL

“Semsbornas favoritplatser inkluderar idrottsplatsen, skolan, Carisma Café samt delvis Døvle. Samtidigt är Døvleplatsen den plats som behöver förbättras mest, tillsammans med gamla stationsområdet och Semsbyveien.

Café Carisma, en av favoritplatserna i Sem!

HUR SER DU SEM I FRAMTIDEN?

“Många idéer från semsborna kring vad de vill se i framtidens Sem handlar om fler mötesplatser och en mer attraktiv miljö i stort. Man vill ha en ort att vara stolt över - inte bara en by att åka ifrån.

Bättre möjligheter att cykla och en mer attraktiv miljö är några av önskemålen.

Upplevelse

Människor

Grönska

Trafik, vägar

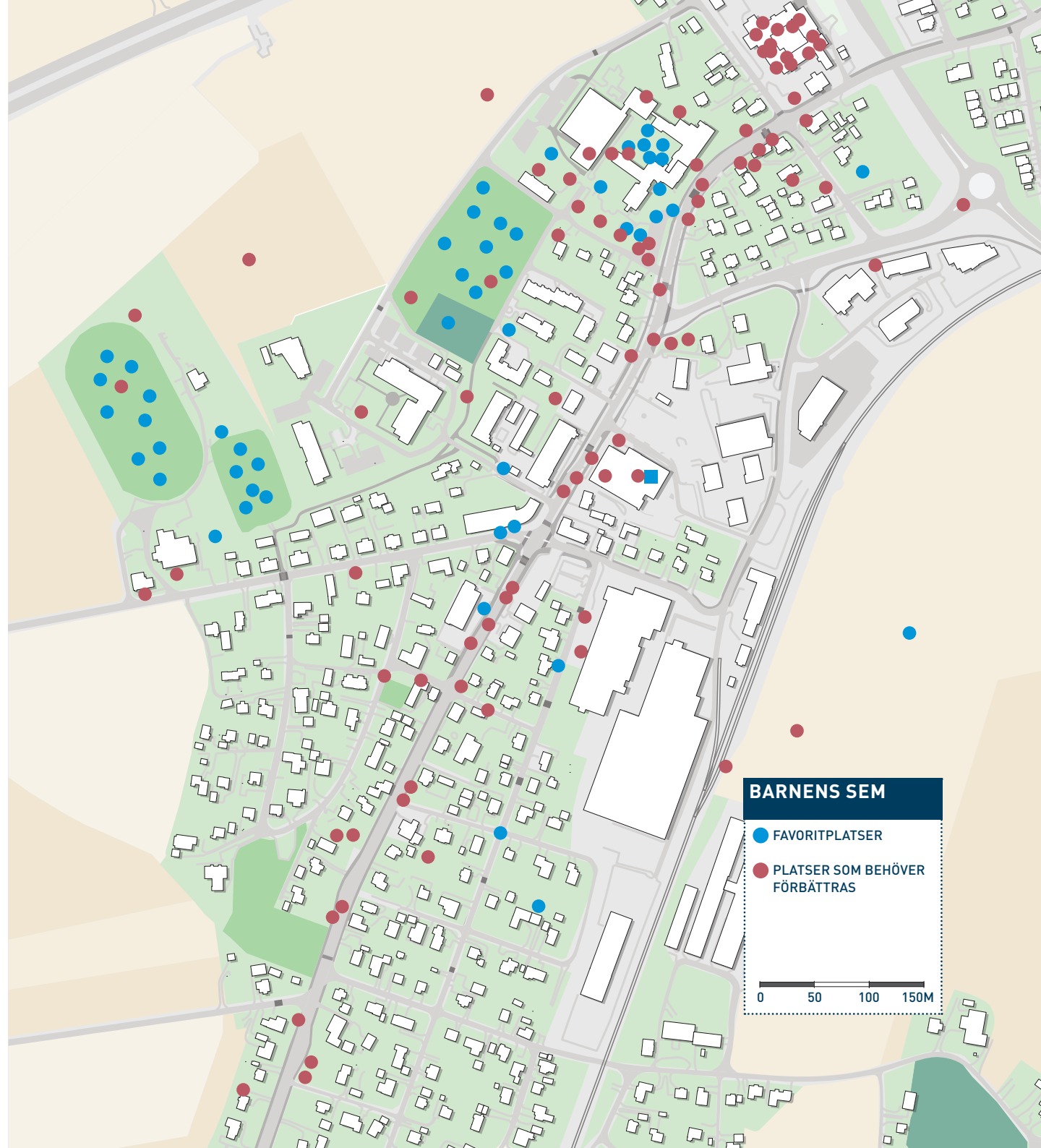
Platser & aktivitet

BARNENS SEM

“Skolan, grönområdena och idrottplatsen är väldigt populära hos Semsskolans barn, men centrum i stort upplevs som otryggt och oattraktivt. Att Semsfängelset ligger bredvid skolan tycker inte barnen heller om.

Centrala Sem uppfattas som för trafikerat av skolbarnen.

BARNENS SEM

“Barnens Sem är inte helt olik de vuxnas men har en del skilnader - semfängelsets placering vid skolan är inte populärt, det finns läskiga mörka ställen på väg till och från skolan och så finns det arga hundar och en massa hundbajs och sopor som luktar illa. Det positiva är att det finns många lekplatser, en massa olika aktiviteter och bra grönområden.

Skolan är populär, men barnen vill ha fler saker att göra!

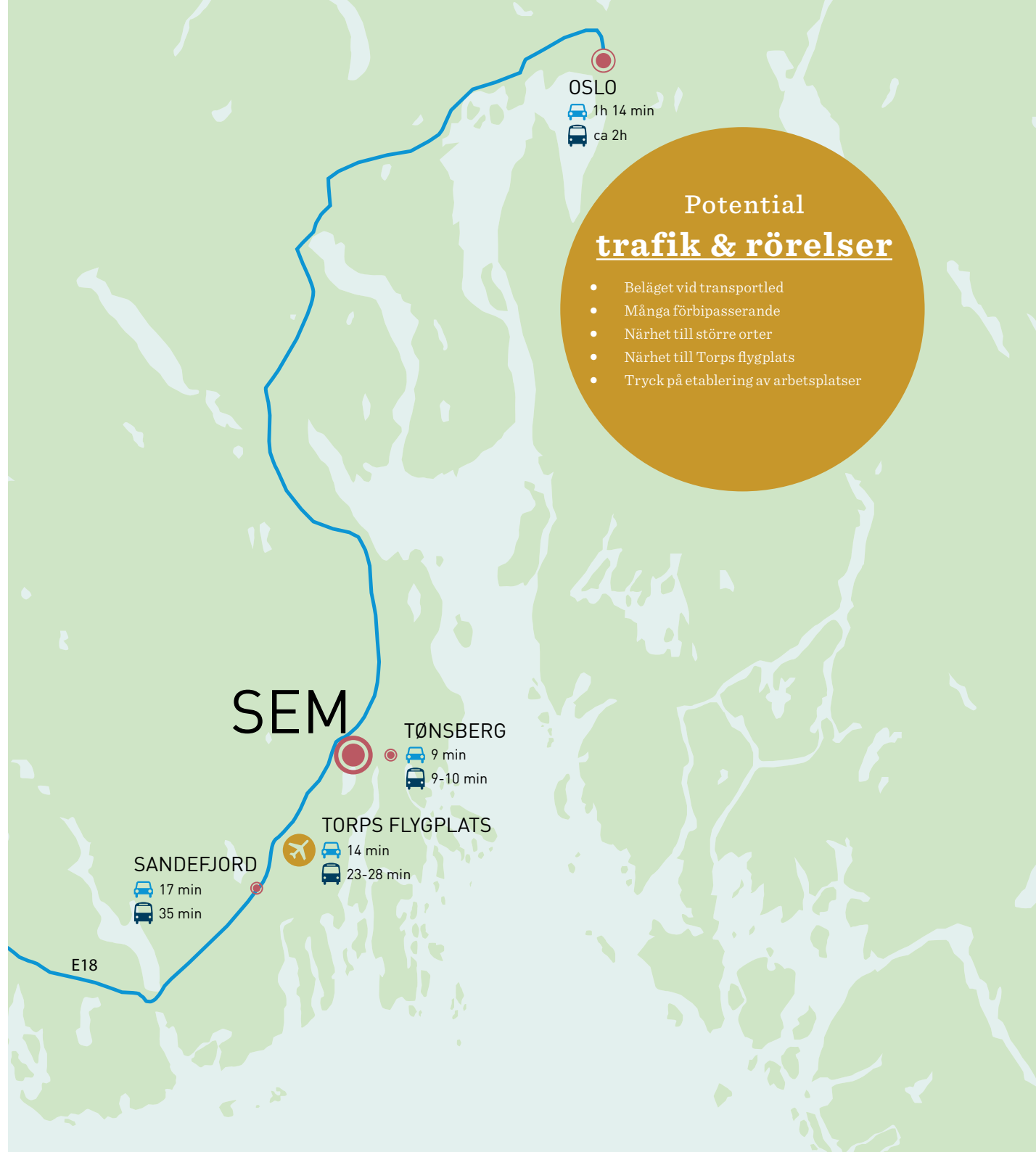
SEM EN PULSÅDER MED NÄRHET TILL MYCKET...

”**Sem är en knutpunkt med goda kontakter till omgivningarna. Semsbyveien är en lokal pulsåder som bidrar med liv och rörelse till byn.**

Sem ligger strategiskt väldigt bra med nära till E18, flygplatsen i Torp och Tønsberg. Till Oslo tar det en dryg timme att köra. Det går en buss genom Sem med avgångar var 30 minut på dagtid till Tønsberg och andra omkringliggande orter. Många passerar genom Sem och ger större underlag till butikerna i Sem.

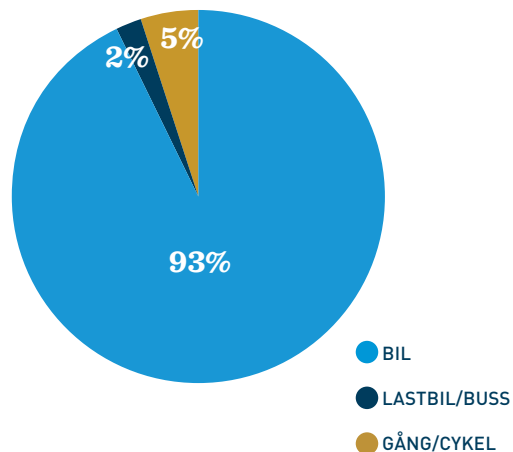
”Knutepunktet Sem” är det vanligaste marknadsföringsargumentet i Sem.

...SOM SKAPAR EN TRAFIKDOMINERAD MILJÖ I CENTRUM

” **Trots att Semsbyveien idag inte är huvudsaklig transportled består karaktären av genomfartsväg snarare än bygata, och fler än nödvändigt lockas att köra igenom Sem.**

Detta påverkar upplevelsen av hela Sem och skapar dåliga förutsättningar för ett aktivt byliv i Sem och avskräcker folk från att röra sig till fots och på cykel. De som rör sig till fots genom centrum är företrädesvis de som inte har möjlighet att köra bil, barn och äldre.

” **95% av alla rörelser på Semsbyveien är biltrafik idag.**

Utmaningar trafik & rörelser

- Trafik dominerar den visuella bilden av Sem
- Tung trafik skapar buller och avgaser
- Trafikmängd skapar otrygghet och avskräcker vistelse

EN KOMPAKT ORT MED ETT VÄGNÄT ANPASSAT FÖR BILAR

”Sem är en kompakt ort med nära till allt, men fotgängarnätverket i Sem centrum är fragmenterat och svårläst. För att röra sig mellan olika destinationer tvingas gående ibland ta samma omvägar som bilar, trots att det skulle kunna finnas mer direkta gångstråk. Flera gator saknar helt trottoarer.

I centrala Sem finns upphöjda övergångsställen över Semsbyveien som prioriterar gående. Och generellt så respekterar bilister fotgängare som vill korsa gatan. Dessa hjälper även till att delvis sänka hastigheten på trafiken. Det finns personer som väljer att cykla på och genom Sem, både för pendling och för rekreation och träning. Flera vägar saknar idag cykelväg vilket gör nätverket osäkert.

FLERA BRISTER I CYKEL- OCH GÅNGNÄTVERKET

1

OFULLSTÄNDIGT GÅNG- OCH CYKELNÄTVERK

Avsaknad av trottoarer, övergångsställen och cykelstigar gör att fler väljer att köra bil istället för att gå eller cykla. Detta får konsekvenser för livet i Sem och för folkhälsan i stort.

3

BARRIÄRER SKAPAR ONÖDIGA OMVÄGAR

Ett högt stängsel skapar möjligheten att gå mellan Døvlesentret och Rema 1000 mitt i centrum.

5

JÄRNVÄGSSPÅR UTAN FÖRDELAR

Östra Sem har ett aktivt järnvägsspår men ingen station. Avsaknad av avgränsning skapar en mycket otrygg miljö som begränsar användandet av centrum för framför allt barn och unga. Detta i kombination med tung trafik till fabriker och en känsla av baksida sårker känslan av en otrygg och icke omhändertagen plats.

2

BRIST PÅ UNDERHÅLL OCH KVALITET

Ett generellt behov för underhåll på nätverket gör att helhetsintrycket blir skräpigt och ger en känsla av övergivenhet. Flera övergångsställen behöver målas, buskage klippas och trottoarer städas på skräp. På flera platser finns hål i beläggningen.

4

SVÅRT ATT VETA VART VÄGAR LEDER

Stickvägar från Semsbyveien som leder till viktiga destinationer som idrottsanläggningen och grönområden saknar skyltning och ger ett intryck av att de endast är återvändsgränder. Detta gäller inte för gående men svårt att veta från vägen.

6

FÅ GENVÄGAR FÖR GÅENDE

Mellan olika delar i Sem finns möjligheten till att skapa genvägar för gående, men dessa är ofta antingen inte omhändertagna eller blockerade.

EN VARIATION AV ANVÄNDARGRUPPER I SEM...

”**Det finns en variation av grupper som använder och vistas i och i anslutning till centrum till vardags, med destinationer som riktar sig till flera olika grupper. De flesta destinationer är dock av vardagskaraktär, med undantag av sportaktiviteter.**

BARN OCH FAMILJER

Bor ofta i utkanten av Sem, men barnen är den mest närvarande gruppen i centrala Sem, både på skolor och förskolor, men även som nyttjare av sportaktiviteter i Idrottshallen och idrottsplatsen. Använder Semsbyveien som primärt gångstråk.

ÄLDRE

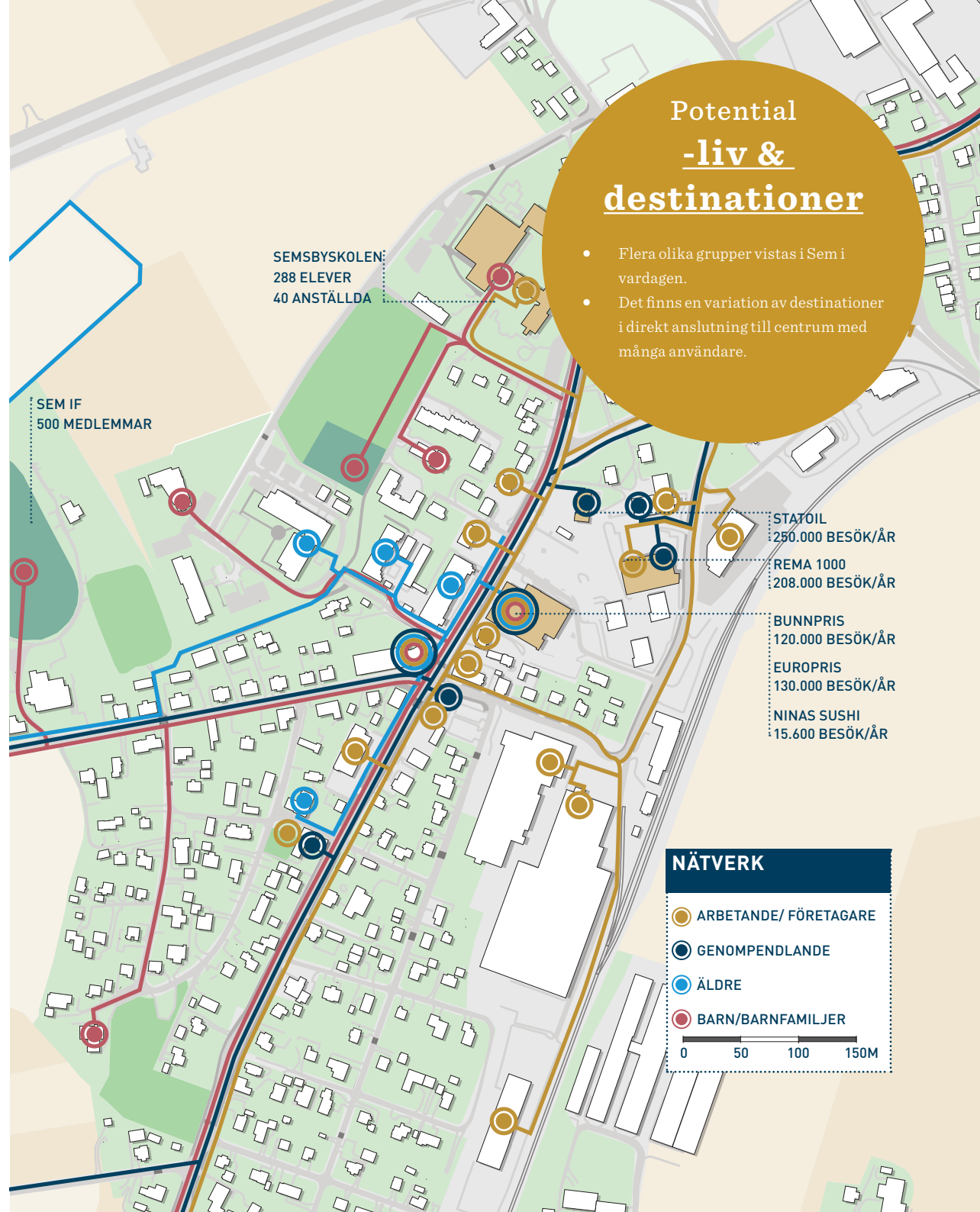
Ofta boendes i villor, med önskemål om att kunna växla ned och flytta till enklare och mindre boende med närhet till service och sociala möten. Har mycket fritid och är därför en resurs för lokal handel och aktiviteter i centrala Sem.

ARBETANDE/ FÖRETAGARE

Närvarande främst genom arbetsplatser i centrum samt i mataffärer och på bensinstationen. Stort fokus på nödvändiga aktiviteter och en outnyttjad resurs för aktivt byliv.

GENOMPENDLANDE

Två grupper, de som använder Sems handelsutbud på väg till och från arbete, och de som bara använder Sem som transportsträcka på väg mellan arbete och hemmet.

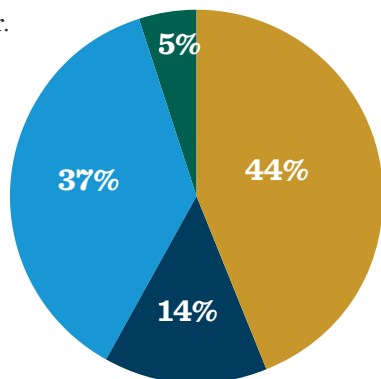

/ANALYSE liv & destinationer

...MEN FÅ MÖTESPLATSER & UPPEHÅLLSAKTIVITETER

” Idag präglas livet i centrum av de nödvändiga aktiviteterna, det vill säga saker som människor gör för att de måste, inte för att de vill. Det är väldigt få personer som stannar till eller väljer att spendera tid i centrumområdet.

Exempel på nödvändiga aktiviteter kan vara att vänta på bussen, gå hem från skolan eller handla mat efter jobbet. Spontana möten sker på trottoarer eller utanför en av butikerna om man springer på någon som man känner.

” **fördelning av aktiviteter i centrum**

Sammanställning av stickprover tagna den 10:e februari och den 3:e mars vid varierande tidpunkter.

- TILL/ FRÅN P-PLATSER
- GÅENDE
- VÄNTA PÅ BUSS
- ÖVRIGT

Utmaningar -liv & destinationer

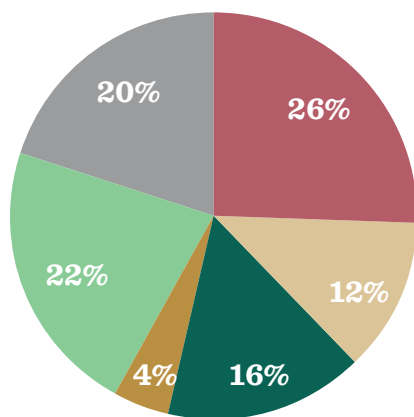
- Inga platser att vistas på i vardagen.
- Få aktiviteter vid sidan om idrotten
- Få möjligheter till möten mellan olika grupper.

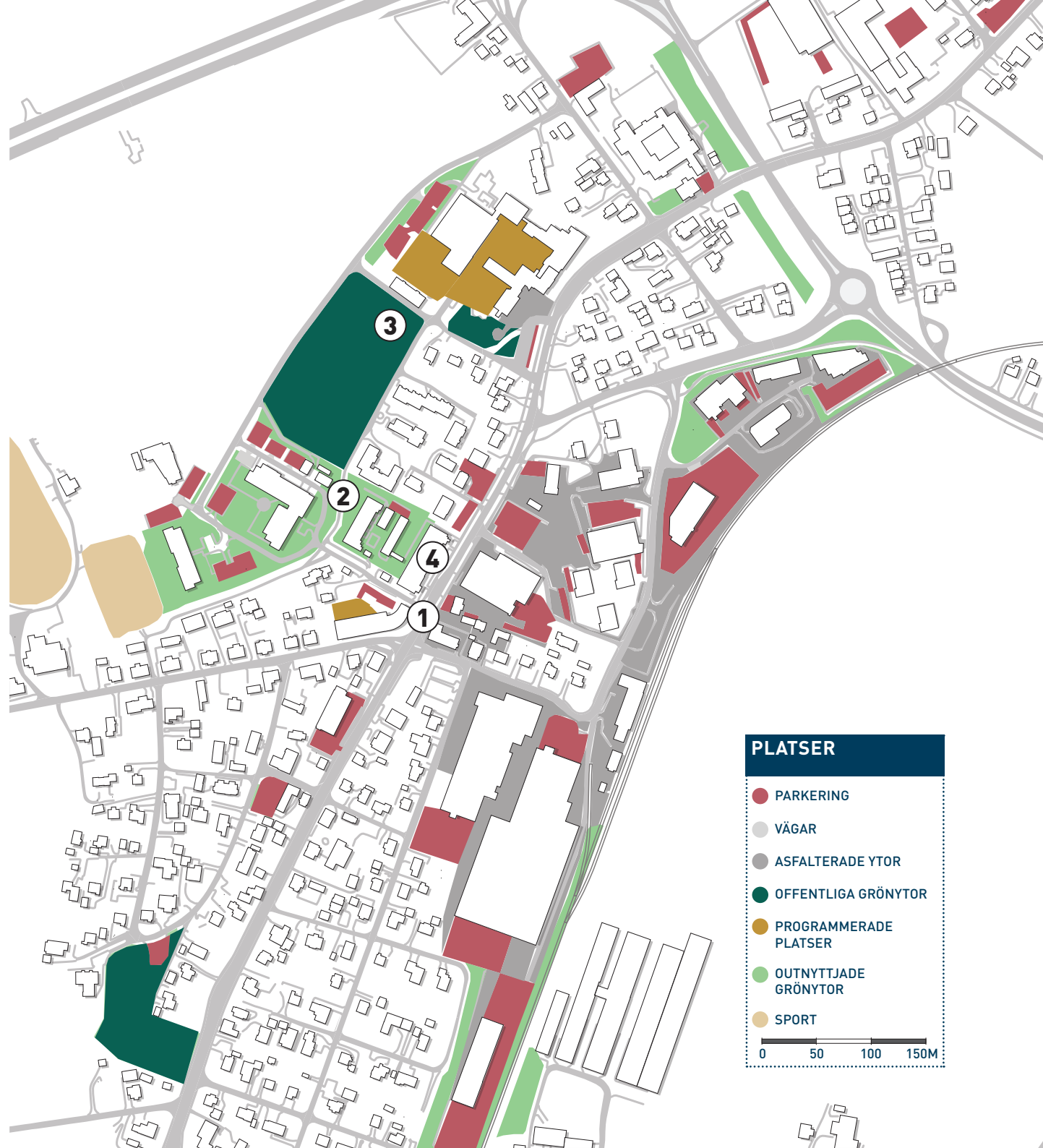
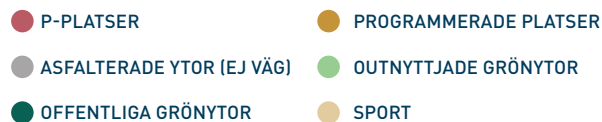
/ANALYSE rumsliga kvaliteter

NÄRHET TILL GRÖNSKA OCH PLATS TILL DET MESTA...

” Sem har nära till naturen med direkta kopplingar till friluftsområden och motionsspår. Dessutom finns det många fria ytor även i centrum som har potential till en ökad användning aktivt och rekreativt. Privata trädgårdar ger Sem en ytterligare grön karaktär.

” fördelning av offentliga ytor i centrum
(exklusive vägar)

/ **ANALYSE** rumsliga kvaliteter

...MEN FÅ INVITATIONER TILL UPPEHÅLL

” **De offentliga platserna i Sem saknar många av de förutsättningar som krävs för att en plats ska bli uppskattad och välanvänd.**

Det räcker inte med att en plats är estetiskt tilltalande för att den ska bli populär. Först och främst måste platsen vara väl skyddad från potentiella faror och obehagliga sinnesupplevelser. Trafikdämpande åtgärder, funktioner som är öppna senare på kvällen, bostäder och god belysning är några faktorer som kan höja den upplevda tryggheten. Därefter ska platsen inbjuda till många olika sorters användande och uppehåll, både aktiva och passiva. Det ska vara enkelt att röra sig över platsen och finnas fina och intressanta saker att titta på. Till sist är skalan och platsens utseende viktigt för helhetsupplevelsen. Här är en mänsklig skala, möjligheten att njuta av klimatet samt grönska, detaljrikedom och bra materialval viktigt.

**”Jag saknar ett
ställe att sitta
och äta glass på
våren”**

/kommentar från workshop

1

GRÅTT CENTRUM

Platserna i centrum är helt dominerade av asfalt som associeras med väg, transport och ”på väg” än plats och ”stanna upp”. Det finns inga definierade rum eller förplatser som idag fungerar som mötesplatser i centrum.

2

ODEFINIERADE YTOR UTAN ANVÄNDNING

Många av rummen mellan husen saknar relation till omgivande byggnader eller en definierad användning, utan har bara blivit ”över”. Dessa ytor representerar en outnyttjad potential för förtätning av byggnader eller aktiviteter

3

OPROGRAMMERADE GRÖNYTOR

Såväl grönområdet vid skolan som Laskenhavna saknar invitationer till uppehåll. De stora grönytorerna kan användas till planerad lek och aktiviteter, t.ex fotboll men saknar intivationer till spontana och mindre aktiviteter. Ingen identitet och otydligt om de är tillåtna att beträda.

4

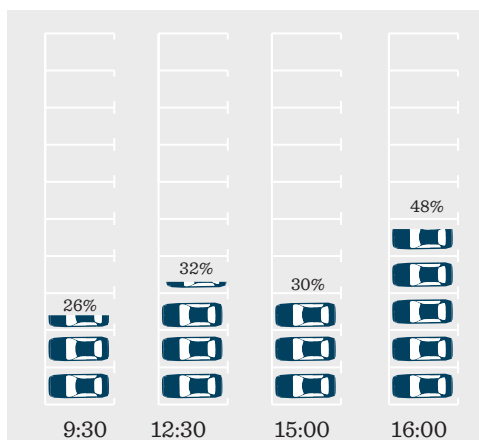
INGA INVITATIONER TILL AKTIVITETER

Det finns få invitationer till att stanna upp eller vistas på platser i centrum. Det finns inga offentliga bänkar eller andra sittplatser och inga lekmöjligheter utanför skolor och förskolor.

PARKERINGAR DOMINERAR DET OFFENTLIGA RUMMET

” **Parkeringsplatser är en viktig förutsättning för ett tillgängligt centrum, men dominerar idag centrala Sem och används orationellt och ineffektivt.**

Eftersom det saknas en koordinerad strategi för parkeringar och parkeringsbehovet löses internt inom varje fastighet, används varje parkeringsplats bara en bråkdel av tiden och det finns mycket lite dubbelutnyttjande av de existerande parkeringarna. Beläggning är låg på de flesta av parkeringsplatserna och det är lätt att ta med sig bilen mellan de olika destinationerna i centrum då det alltid finns plats.

” **Beläggning parkering Døvlesentret**
onsdag 10 februari

1

DØVLE

Parkeringen vid Døvlesentret är privat men fungerar idag delvis som centumparkering för Sem.

2

BUNNPRIS

Parkeringen för Bunnpris ligger på baksidan av Døvlesentret och utnyttjas delvis för långtidsparkering samt av andra kringliggande verksamheter.

3

REMA 1000

Butiken är på grund av barriären mot Døvlesentret och Statoil endast tillgänglig från baksidan av centrum. Därför kan inte de två parkeringarna användas

4

SEMSGRILLEN/BYMISSIONEN

Parkeringsplatsen har inga definierade kanter och bidrar till en otrygg trafikmiljö för det kringliggande boendeområdet och barn på väg till skola och förskola. Gående längs Ysteriveien hamnar mellan de körande bilarna på vägen och bilar som parkerar på asfaltplanen.

1000 6 24

DIAMOND DRILLING & SERVICE
ALL MAJOR DRILLING
TN 99155178
Drilling Services

/ANALYSE bebyggelse

SMÅSKALIG OCH ATTRAKTIV BOENDEMILJÖ...

” **Det finns en kärna av bebyggelse i centrum som är småskalig och med karaktär, där bottenvåningen är flexibel och kan användas för både boende och verksamheter.**

De karaktäristiska vita trähusen används redan idag för både boende och andra verksamheter och är en viktig del av Sems identitet som småby. Även delar av bebyggelsen längs Semsbyveien med lokaler i bottenvåningen och boende ovanpå bidrar till en positiv miljö i centrum.

De lokala butikerna och matställena bidrar med liv också till uterummen.

Potential Byggd miljö

- Attraktiva gröna boendemiljöer runt centrum.
- Småskalig miljö
- Trähusbebyggelse med karaktär
- Stora underutnyttjade ytor i centrum.

/ANALYSE bebyggelse

...MEN EN SPRETIG MILJÖ

” **Bebyggelsen i centrum är väldigt spretig, i såväl sin utformning och placering som i funktion. Resultatet är mellanrum som är svåra att använda.**

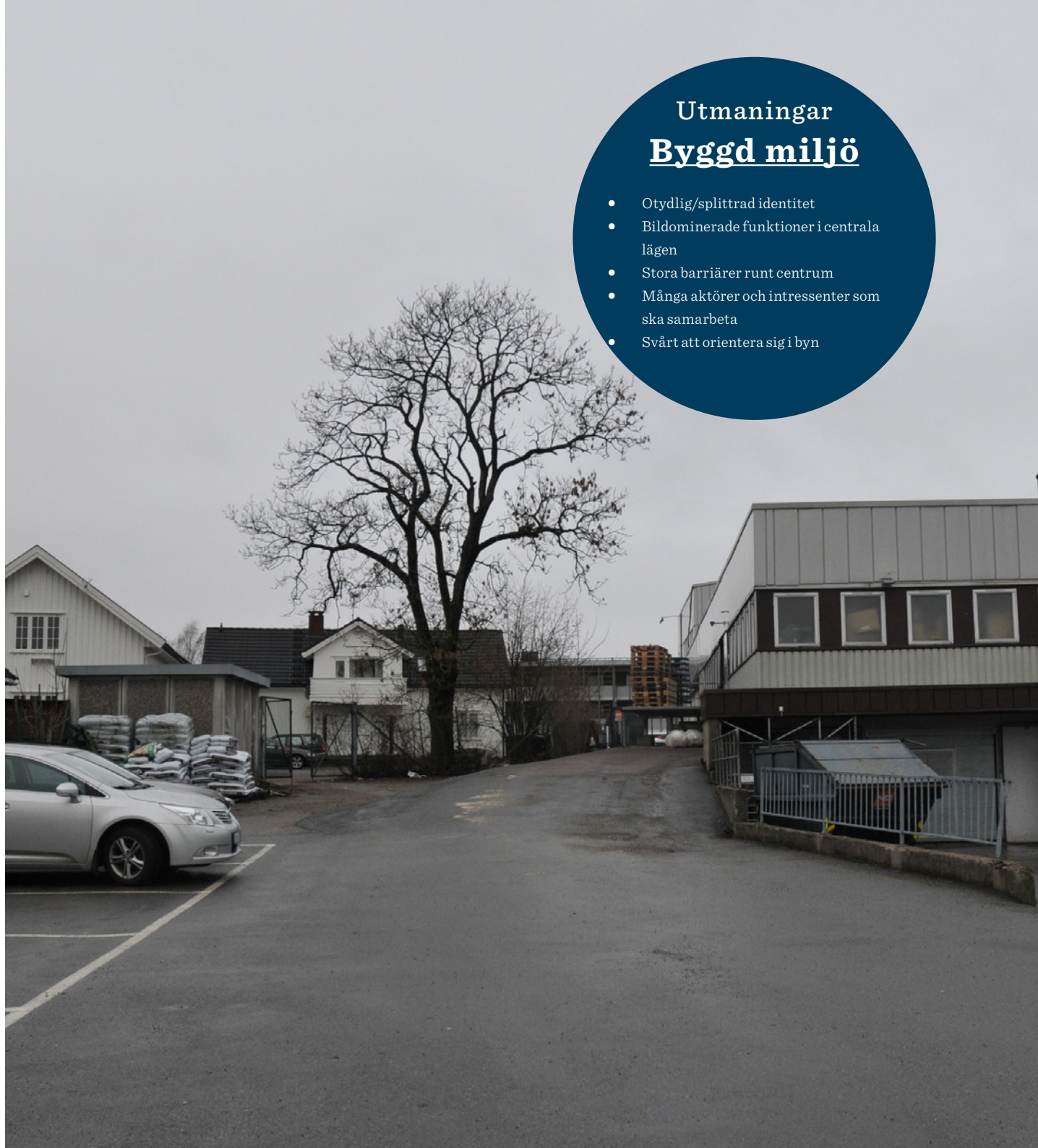
Utöver traditionell villabebyggelse är de två bensinmackarna och de stora parkeringsarealerna framför och runt butikerna de mest dominerande inslagen. Därför har centrumområdet i Sem en känsla av trafik och genomfartsled snarare än ett bycentrum. Det mest bymässiga utsnittet i centrum är mellan Døvle centret och det privata äldreboendet som båda vänder sig mot huvudvägen.

Byggnader med service för bilar, inte människor, dominerar centrum.

Utmaningar Byggd miljö

- Otydlig/splittrad identitet
- Bildominerade funktioner i centrala lägen
- Stora barriärer runt centrum
- Många aktörer och intressenter som ska samarbeta
- Svårt att orientera sig i byn

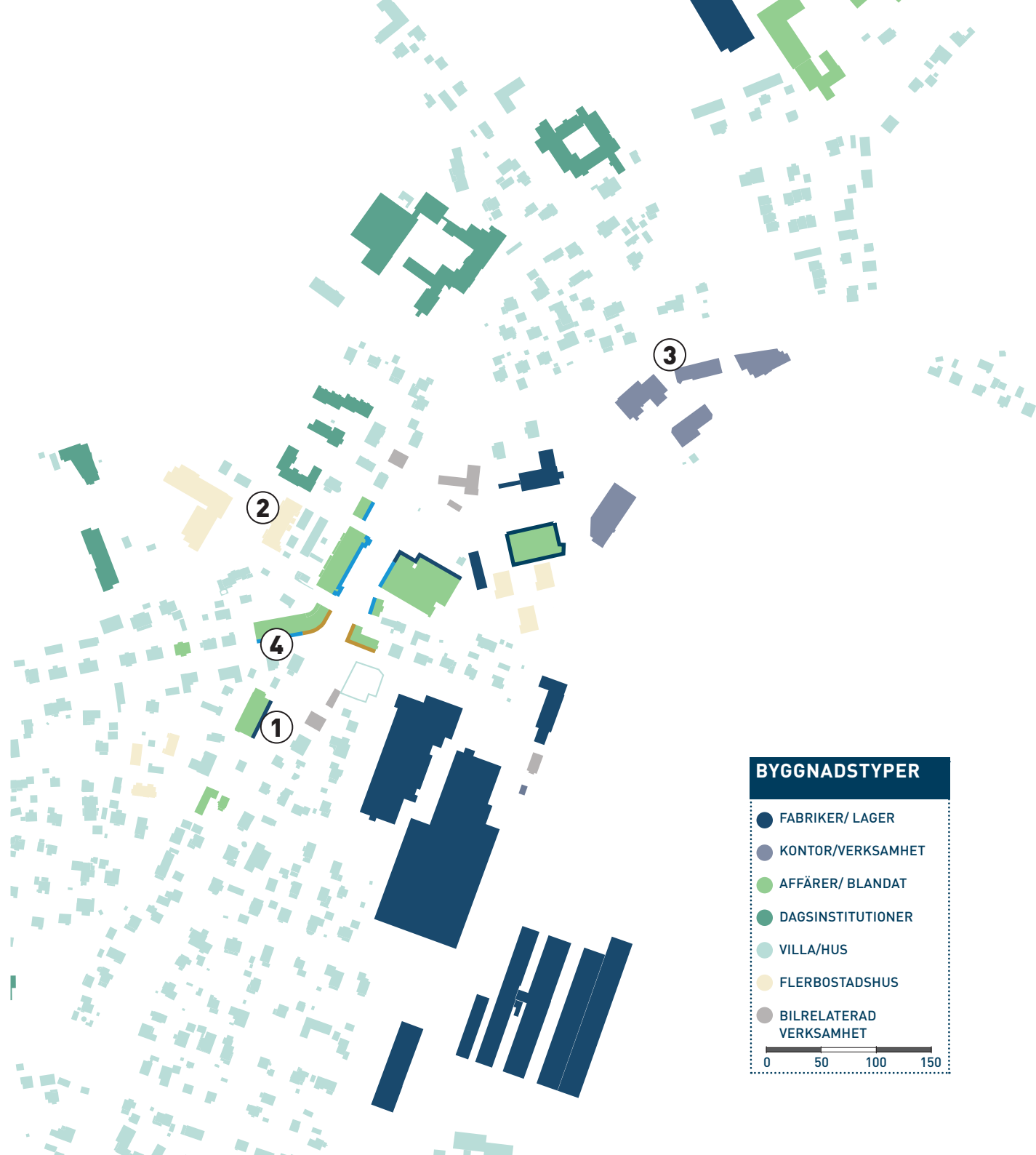
/ANALYSE bebyggelse

SPLITTRAD STRUKTUR PÅ BEBYGGELSE OCH FUNKTIONER

” Det finns en stor variation i funktioner i byggnaderna i centrala Sem, men bebyggelsen är i hög grad planerad och orienterad efter ett bilperspektiv. Funktioner som är bildominerade är blandade med villa- och centrumbebyggelse och skapar en otydlighet kring användning av centrum.

Verksamheter beroende av tunga transporter ligger insprängt i villabebyggelse.

BYGGNADSTYPER

- FABRIKER/ LAGER
- KONTOR/VERKSAMHET
- AFFÄRER/ BLANDAT
- DAGSINSTITUTIONER
- VILLA/HUS
- FLERBOSTADSHUS
- BILRELATERAD VERKSAMHET

0 50 100 150

FÅ AKTIVA FASADER

”Bottenvåningarnas fasader är byggnadernas ”ansikte” mot byn, och bidrar i hög grad till upplevelsen och de sociala interaktionerna. I Sem vänder många byggnader ryggen till byn, med döda fasader utan fönster, dolda entréer från baksidan och sophämtning och varuleverans från framsidan.

Aktiva och utsmyckade bottenvåningar bidrar till en positiv helhetsupplevelse av gatumiljön.

①

DÖDA FASADER MOT BYN

Många byggnader vänder baksidan mot byn, med döda fasader, sophantering och andra förfulande element.

②

INAKTIVA KANTZONER

Trots att grönyttorna är generösa utanför flera av byggnaderna, används inte kantzonen aktivt för att levandegöra det offentliga rummet.

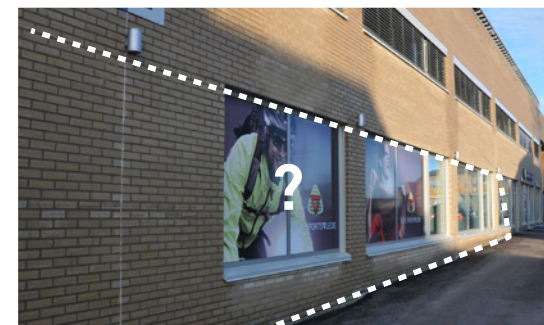
③

ENTRÉ FRÅN BAKSIDAN

Många entréer ligger på baksidan av byggnaderna, vända mot parkeringsplatserna och inte mot byn. Resultatet är en bilorienterad bebyggelse, och svårigheter att röra sig till fots mellan olika byggnader. På vissa ställen syns spår av människors behov av att gå till fots, trots att de fysiska förutsättningarna inte finns.

④

TOMMA BUTIKSLOKALER

Tomma butikslokaler bidrar till upplevelsen av ett ”dött” centrum

REKOMMENDATIONER

/ idekatalog for vidare process

” För att utveckla Sem till en mer levande, aktiv och attraktiv plats, krävs både investeringar i infrastruktur och upprustning av den offentliga miljön, fokus på aktiviteter och användning av centrum samt en plan för utveckling och förtätning som bidrar till att “läka” Sem. För att lyckas med detta krävs en kraftsamling av alla aktörer som bidrar till livet i Sem, samt insatser på både kort och lång sikt som stöttar varandra.

TRAFIKBALANS- PRIORITERA UPP GÅNG OCH CYKEL

För att göra Sem till en mer inbjudande plats för vistelse och invitera fler att gå och cykla i vardagen, behöver miljön och nätverket för fotgängare och cyklister prioriteras upp i förhållande till infrastrukturen för bilar.

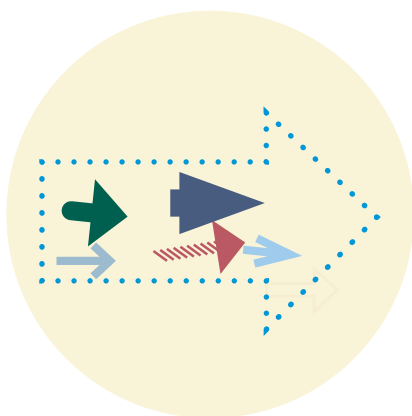
UTVECKLA PLATSER FÖR VISTELSE & MÖTEN

För att stimulera sociala kontakter och skapa en mer levande bykärna behöver det finnas platser för vistelse där människor på ett naturligt sätt kan stanna upp och mötas i vardagen och på fritiden. Genom att starta med att utveckla vardagsplatserna kan man bygga en kultur av närvaro och liv i centrum.

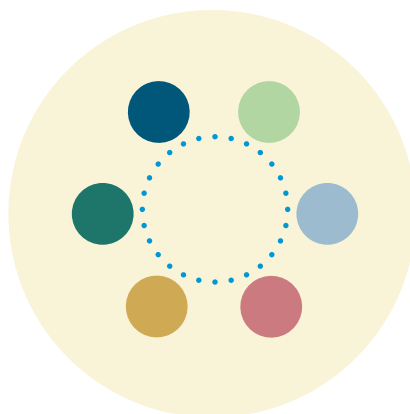
FÖRTÄTA FÖR ETT HELARE & MER LEVANDE SEM

Använd byggprojekt strategiskt för att understötta de offentliga rummen och mötesplatserna i centrala Sem. Tillkommande byggnader ska inte bara bidra med fler boende och arbetsplatser i centrum, utan ska också bidra med mer definierade offentliga platser, centrumfunktioner i bottenvåningen och aktiva kantzoner. Vidare bör byggnaderna bidra till Sems karaktär som småstad i både skala, utformning och material.

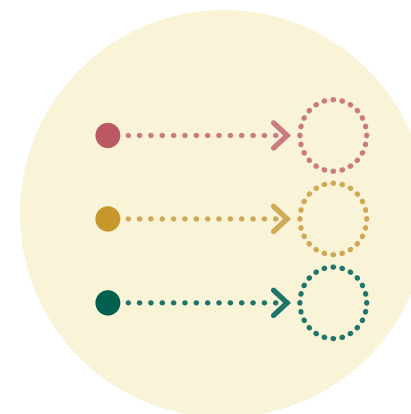
SAMLAR BYGDEN - SKAPA EN GEMENSAM VISION FÖR SEM

För att kunna uppnå varaktig förändring med små medel, behöver bygden sluta upp kring en vision av vad Sem ska vara i framtiden. Använd denna plan för att diskutera, förankra och utveckla bilden av det framtida Sem hos alla aktörer.

BJUD IN PRIVATA AKTÖRER OCH GE MÖJLIGHET TIL PROJEKT MED GEMENSAMMA INVESTERINGAR OCH GEMENSAM VINNING

Genom att samla krafterna och skapa former för samfinansiering, kan man få större effek på kommunens investeringar och samtidigt få ett lokalt engagemang för utvecklingsprojekt som kommer alla till godo.

STARTA NU - TÄNK LÅNGSIKTIGT!

För att kunna uppnå en långsiktig förändring av Sem, behöver arbetet starta redan nu, med små insatser som bygger fundamentet för visionen om det framtida Sem. Genom att ta små steg framåt som kan utvärderas och utvecklas i dialog med lokala aktörer, bygger man både en fysisk förändring av Sem och en mental förändring, där lokala initiativ premieras och alla kan bidra.

TRAFIKBALANS MED PRIORITET FÖR GÅNG & CYKEL

”I centrala Sem ska gång och cykel stå i fokus, och biltrafik sker på de mjuka trafikanternas villkor. Byn hänger ihop i ett tydligt nätverk med sammanhängande stråk för cyklister och fotgängare, med tillgänglig beläggning och tydlig skyltning.

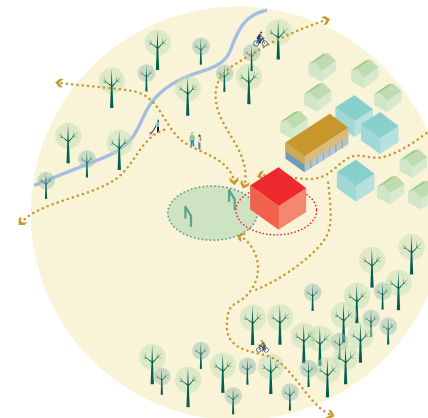
FÖRÄNDRAD KARAKTÄR PÅ SEMSBYVEIEN

Utveckla Semsbyveien som tillgänglig och inbjudande bygata för alla trafikslag. Minska trafikens visuella intryck och barriäreffekt genom åtgärder för att försköna gatan, skapa fler möjligheter att korsas gatan och minska hastigheten. Minska onödig genomfartstrafik genom att fokusera på lokala tillgänglighet i centrum framför flyt i trafiken förbi Sem.

SAMMANHÄNGANDE GÅNG OCH CYKELNÄTVERK

Fokusera på att laga ”missing links” i gång- och cykelnätverket med uppgradering av beläggning, övergångar, skyltning, belysning och viloplatser. Utveckla nätverket av genvägar för att skapa ett mer finmaskigt nätverk.

REKREATIVT NÄTVERK FÖR ALLA

Skapa ett rekreativt nätverk som utgår från viktiga destinationer i centrum (idrottsplats, skola) och kopplar till motionsspår och stigar i naturen kring Sem. Se till att spåren är tillgängliga även för barnvagnar och rullstolar, komplettera med skyltning och information med uppmätta träckor och kartor, och skapa kvällsturer som är upplysta.

/REKOMMENDATIONER gator

GATUNÄTVERKET

SEMSBYVEIEN - BYGATAN

- Långsam hastighet - avvikande beläggning
- Aktiva fasader
- Generösa trottoarer - plattor
- Plats till aktivitet och vila längs gatan
- Gatuträd
- Belysning och skyltning i mänsklig skala
- Enkelt att korsa
- Stickvägar

BOSTADSGATOR

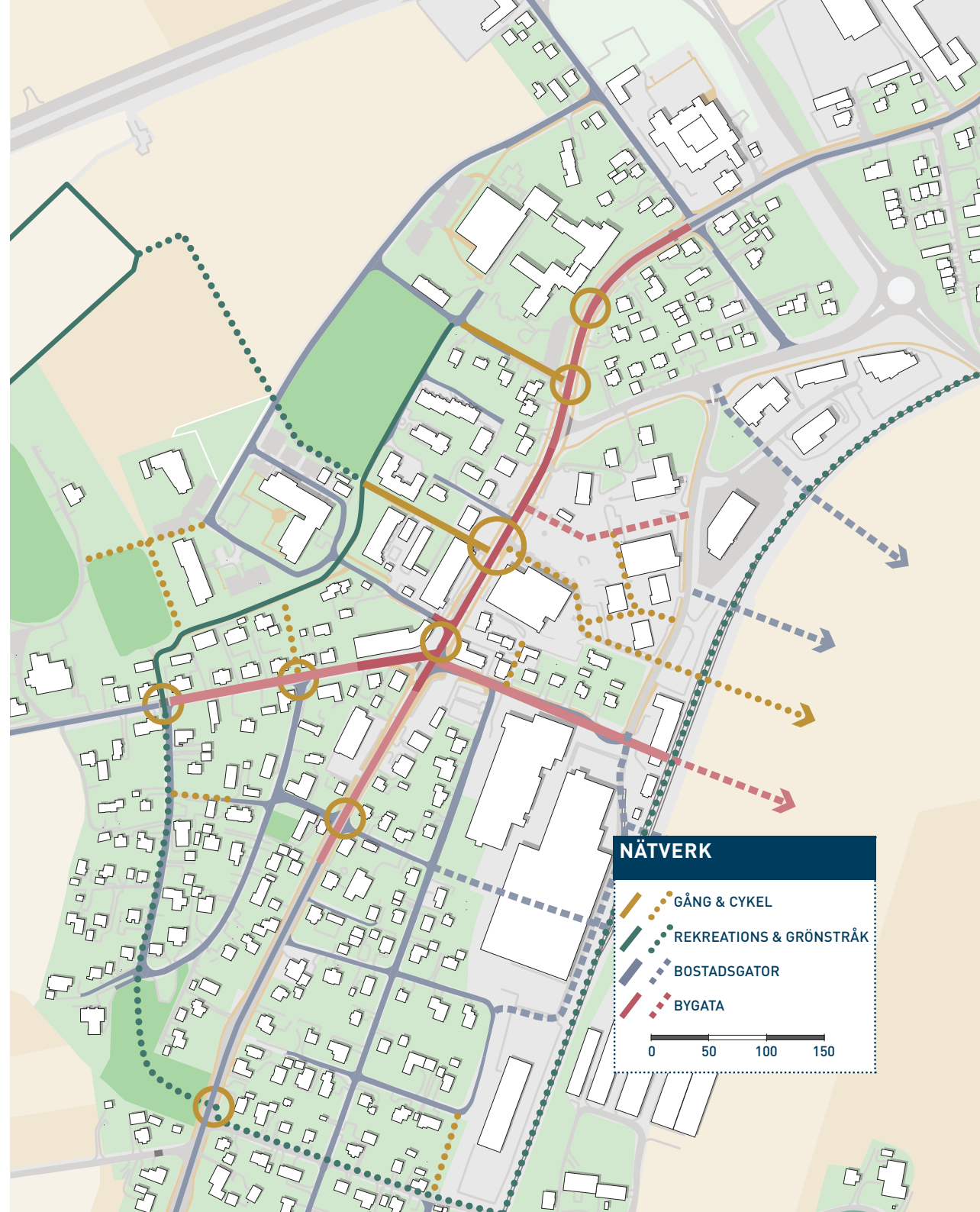
- Långsam hastighet genom avsmalning längs delar av vägen
- Blandad trafik - gång och cykelhastighet
- Dämpad belysning
- Möjlighet till planteringar vid avsmalning - sköts av vägförening

REKREATIVA RUTTER

- Gång- cykel i separerad zon
- Tillgänglig beläggning, asfalt/ hårt packat grus
- Säkra övergångar
- Dämpad vägvisande belysning
- Skyltning till rekreationsområden
- Viloplatser/ utegym i anslutning

GÅNG OCH CYKEL

- Gång- cykel i separerad zon
- Tillgänglig beläggning, asfalt/ hårt packat grus
- Säkra övergångar
- Dämpad vägvisande belysning
- Skyltning till viktiga destinationer
- Viloplatser/ utegym i anslutning

SEMSBYVEIEN - FRÅN TRAFIKLED TILL BYGATA

” För att förändra karaktären av Semsbyveien från genomfartsväg till bygata, behövs tilltag för att minska bilarnas visuella dominans och vägens karaktär som barriär. De centrala delarna av Semsbyveien bör upplevas som en plats!

ÅTGÄRDER NU!

- Plantering av gatuträd/ planteringslådor med mindre träd
- Målning av fotgängarövergångar
- Bättre snöröjning också vid övergångsställen och viktiga forgångarlänkar
- Aktivering av fasad/lokaler på norrsidan
- Skapa fler öppningar i buskage för mer möjligheter att korsa gatan.

ÅTGÄRDER SNART

- Median för enklare korsande av gatan
- Uppgradering av trottoarer och kantzoner med ny, genomgående beläggning, möblering och cykel-parkering
- Kompletterande lägre belysning
- Skyltning för gående/ cyklister till skola, idrotts-plats, äldreboende mm.
- Rensning av buskage med fler gångmöjligheter

ÅTGÄRDER SENARE

- Uppgradering av väg till bygata
- Genomgående beläggning
- Gatuparkering
- Förtätning längs gatan

Semsbyveien på lång sikt

IDAG

”Semsbyveien förskönas.
Ny beläggning för
fotgängare och cyklister,
förtätning med byggnader
och funktioner,
bottenvåningar aktiveras
och bänkar och belysning i
mänsklig skala läggs till.

FÖRBÄTTRA FOTGÄNGARMILJÖN

”Gör det enkelt, tryggt och attraktivt att röra sig till fots i Sem, så kan man invitera fler att låta bilen stå för de lokala resorna. Dessutom gör man det mer attraktivt och säkert för de som inte har tillgång till bil i vardagen, speciellt barn, ungdomar och äldre.

TILLGÄNGLIG MILJÖ FÖR ALLA

- Ett finmaskigt nätverk som kopplar existerande destinationer
- Beläggning av asfalt eller packat grus som är tillgängligt för barnvagnar och rullstolar
- Tillgänglighet till rastplatser och utkikplatser i det rekreativa nätverket

SÄKRA ÖVERGÅNGAR

- Markerade övergångsställen vid alla korsningar med nätverk för bilar
- Upphöjda övergångsställen och/ eller avsmalning av vägen där trafiken håller högre hastighet
- Markering med reflekterande element eller belysning för ökad synlighet kvällen- och nattetid

BELYSNING OCH SKYLTNING I MÄNSKLIG SKALA

- Upplysta huvudstråk för fotgängare och cyklister
- Skyltning anpassad för fotgängare
- Karta, skyltning och avståndsmarkeringar för motionsspår

Ninas stig snart

IDAG

”Gångnätverket byggs ut och främjar vardaglig rörelse. Stigarna förses med gröna element, ljus och bänkar.

FRÅN GENOMFART TILL PLATS FÖR VISTELSE!

” Den överordnade ambitionen är att Sem ska bli en plats för vistelse och möten för alla grupper i samhället. Platser med olika karaktär som erbjuder en variation av aktiviteter för olika tider på dygnet, veckan och året.

MÖTESPLATSER KRING VARDAGSDESTINATIONER

För att utveckla Sem som en plats för vistelse bör man starta med en utveckling av de offentliga rum som ligger i anslutning till välbesökta vardagsdestinationer, som matbutiker, busshållplatser, skola och arbetsplatser.

INVITATIONER TILL LEK & AKTIVITET

För att locka barnfamiljer och yngre invånare till Sem behöver man skapa möjligheter till en aktiv fritid genom spontanlek och andra aktiviteter. Utegymp, små lekplatser och platser för socialt umgänge i nära anslutning till fotgängar- och cykelnätverket bidrar till mer aktiva utemiljöer och enklare tillgång till en aktiv livsstil för Sems invånare.

SEMSBYVEIEN SOM CENTRUM FÖR KOMMERSIELLA AKTIVITETER

Fokus på småskalig handel och andra kommersiella aktiviteter bör ligga längs Semsbyveien eller i direkt anslutning till denna. Utveckling av fastigheter och lokaler bör ske med detta syfte, och planeras tillsammans med anslutande utearealer.

ENTRÉPLATSER

Små mötesplatser i anslutning till
välbesökta platser och destinationer
Sittplatser med social möblering
Platser med bra mikroklimat - sol och lä
Belysning i mänsklig skala
Grönska & planteringar
Cykelparkering

BYGATAN - SEMS HJÄRTA

Mötesplats för alla
Flexibel användning av p-platser
Tydliga entréplatser
Grönska

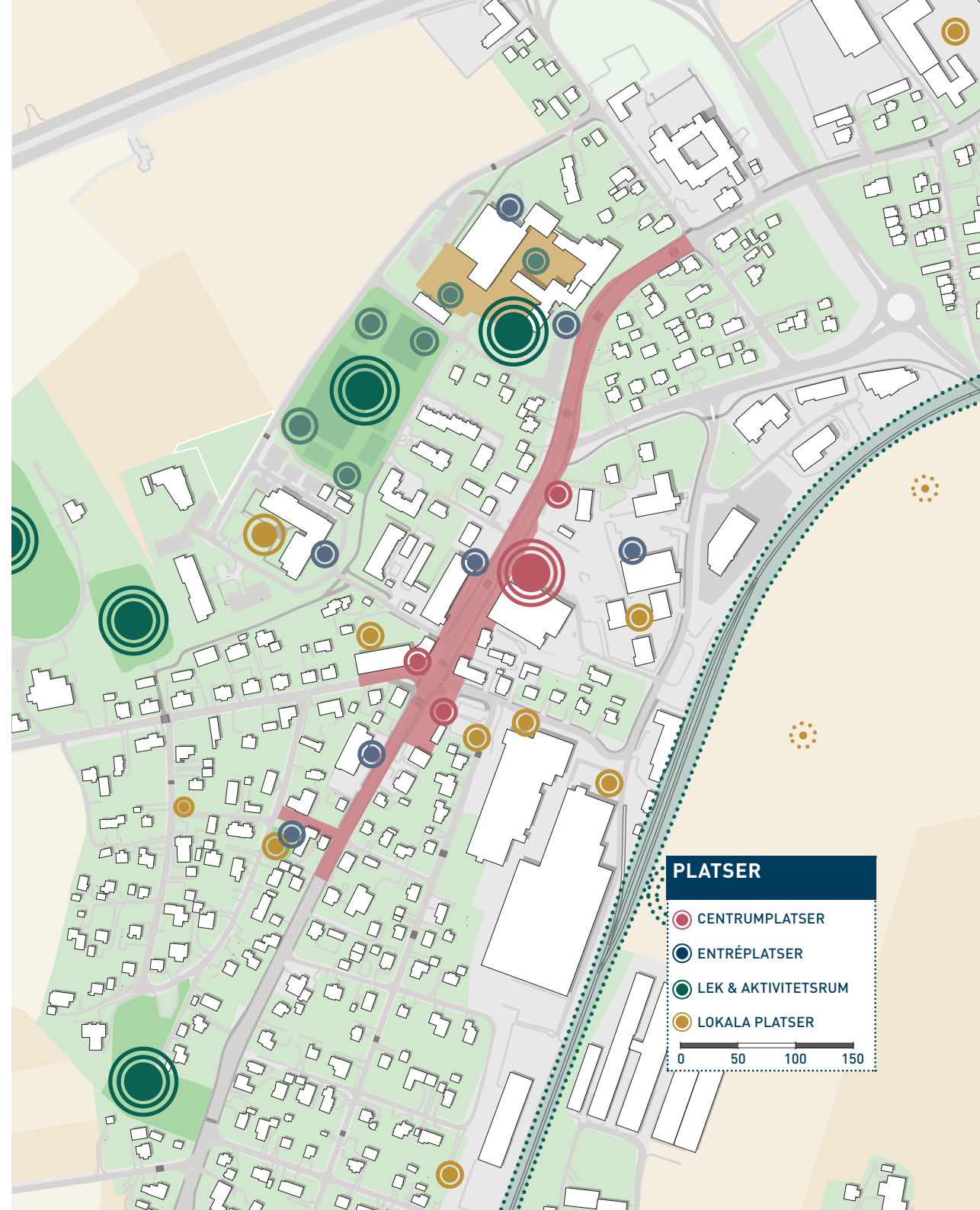
GRÖNA AKTIVITETSROM

Mindre rum
Möjlighet till olika typer av sport och akti-
vit
Koppling till rekreativ rutt
Invitationer för olika användargrupper

LOKALA PLATSER

Mötesplats för grannskapet
Möjlighet till odlingar
Sittplatser
Lek och aktivitet i liten skala

YSTERITORVET - DEN LOKALA PLATSEN

” Platsen vid Semsgrillen upplevs idag som otrygg för fotgängare som får kryssa mellan parkerade och körande bilar på en yta som är helt asfalterad utan definierad zon för fotgängare. Genom att skapa ett markerat fotgängarfält, begränsa parkeringsarealen och skapa en lokal grön plats på delar av ytan kan platsen istället bli en lokal mötesplats för både boende och gäster till Semsgrillen och Kirkens bymisjon.

ÅTGÄRDER PÅ KORT SIKT

- Uppmålning av fotgängarfält och parkeringsplatser
- Avgränsning av parkeringsareal med flyttbara planteringslådor
- Utvidgning av uteservering

ÅTGÄRDER PÅ LITE LÄNGRE SIKT

- Genomgående trottoar
- Etablering av lokal park/lekplats med bänkar, lekmöjligheter och uteservering
- Plantering av träd längs gatan

KONCEPTPLAN 1:1000

Ysteritorvet på lång sikt

IDAG

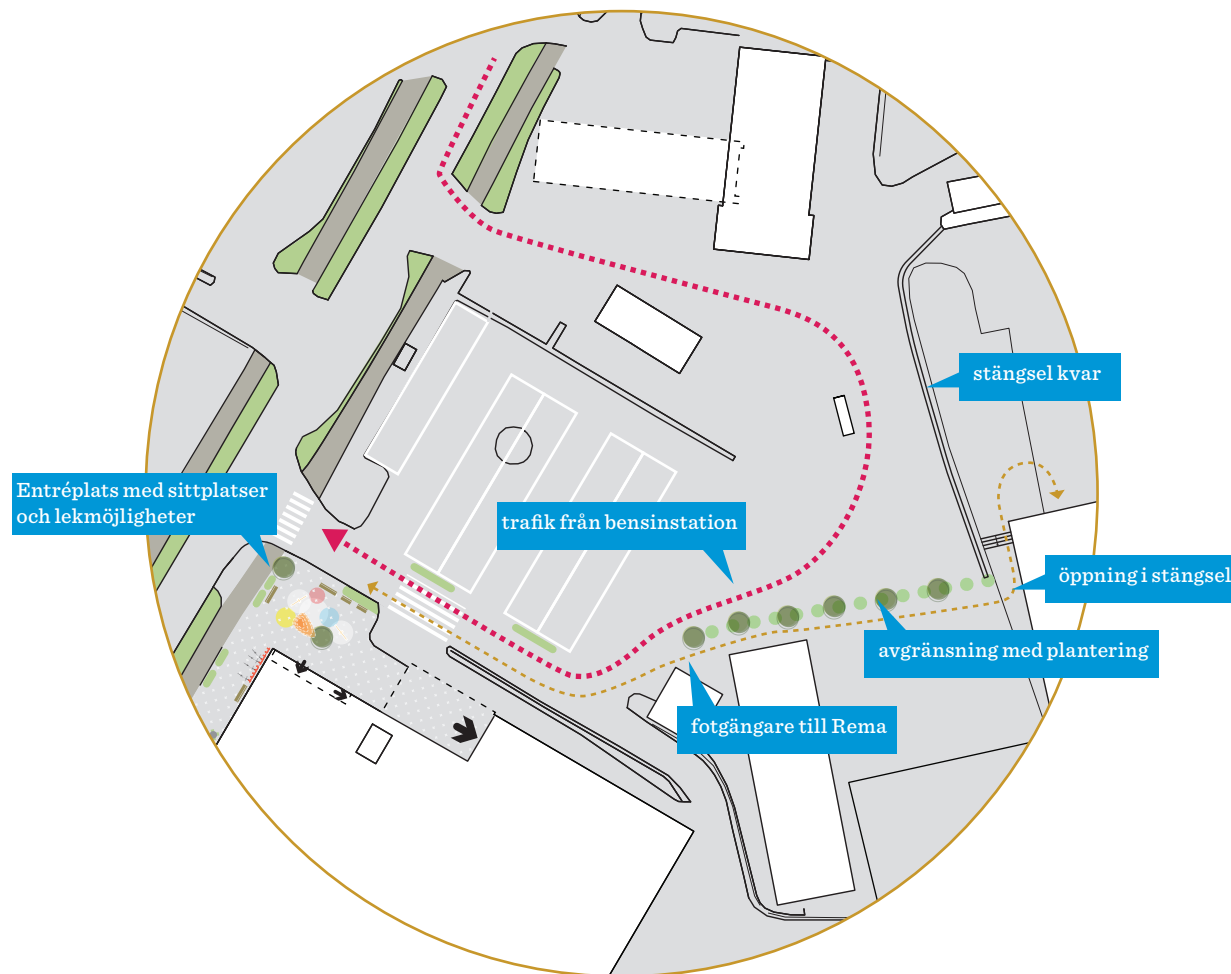
”Ysteritorvet blir en grön
lokal mötesplats med
möjlighet till uteservering
och lek.

SEMS TORG - PÅ KORT SIKT

”Området kring Døvlesentret, Semsbyveien, busshållplatsen och bensinstationen är den mest aktiva platsen i Sem idag, men också med störst utmaningar i den fysiska miljön. Etableringen av en entréplats med sittmöjligheter och grönska kan vara starten på en långsiktig omvandling av området till en framtida mötesplats.

Flyttbara planteringskär

ÅTGÄRDER NU

- Etablera en plats utanför Døvlesentret med sittplatser och beplantning.
- Gå i dialog med Døvlesentret om försköning av fasad.
- Öppna upp passage till Rema 1000.
- Skapa en trygg zon för fotgängare till Rema 1000 genom avgränsning med planteringslådor.

**Semstorvet
snart**

IDAG

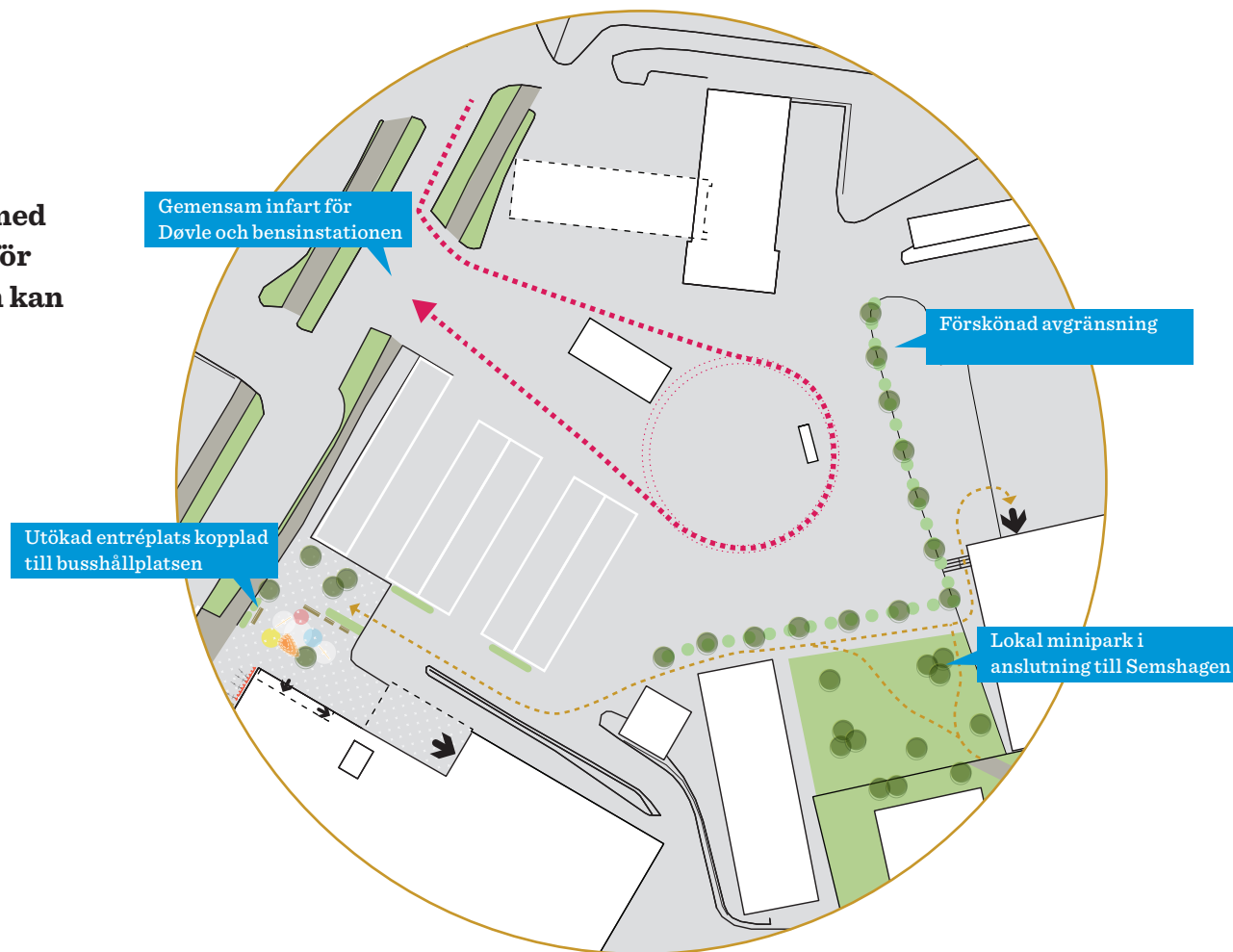

SEMS TORG - NÄSTA STEG

” På lite längre sikt kan infart och utfart till både bensinstation och Døvlesentret flyttas norrut för att undvika konflikter med fotgängare och skapa mindre trafik framför entréplatsen. I anslutning till Semshagen kan en lokal park etableras.

Utökad entréplats

ÅTGÄRDER SNART

- Stäng av den södra infarten till parkeringen.
- Expandera torget framför Døvele.
- Skapa en lokal park norr om Semshagen.

SEMS TORG - PÅ LÅNG SIKT

” På lång sikt kan Semstorvet utvecklas till en mötesplats med aktiva bottenvåningar av olika slag. Med multifunktionella byggnader som innehåller kontor, boende, kommersiella och offentliga verksamheter, aktiveras platsen under hela dygnet. Torget får fotgängarkoppling till de nybyggda området i öster.

LIV

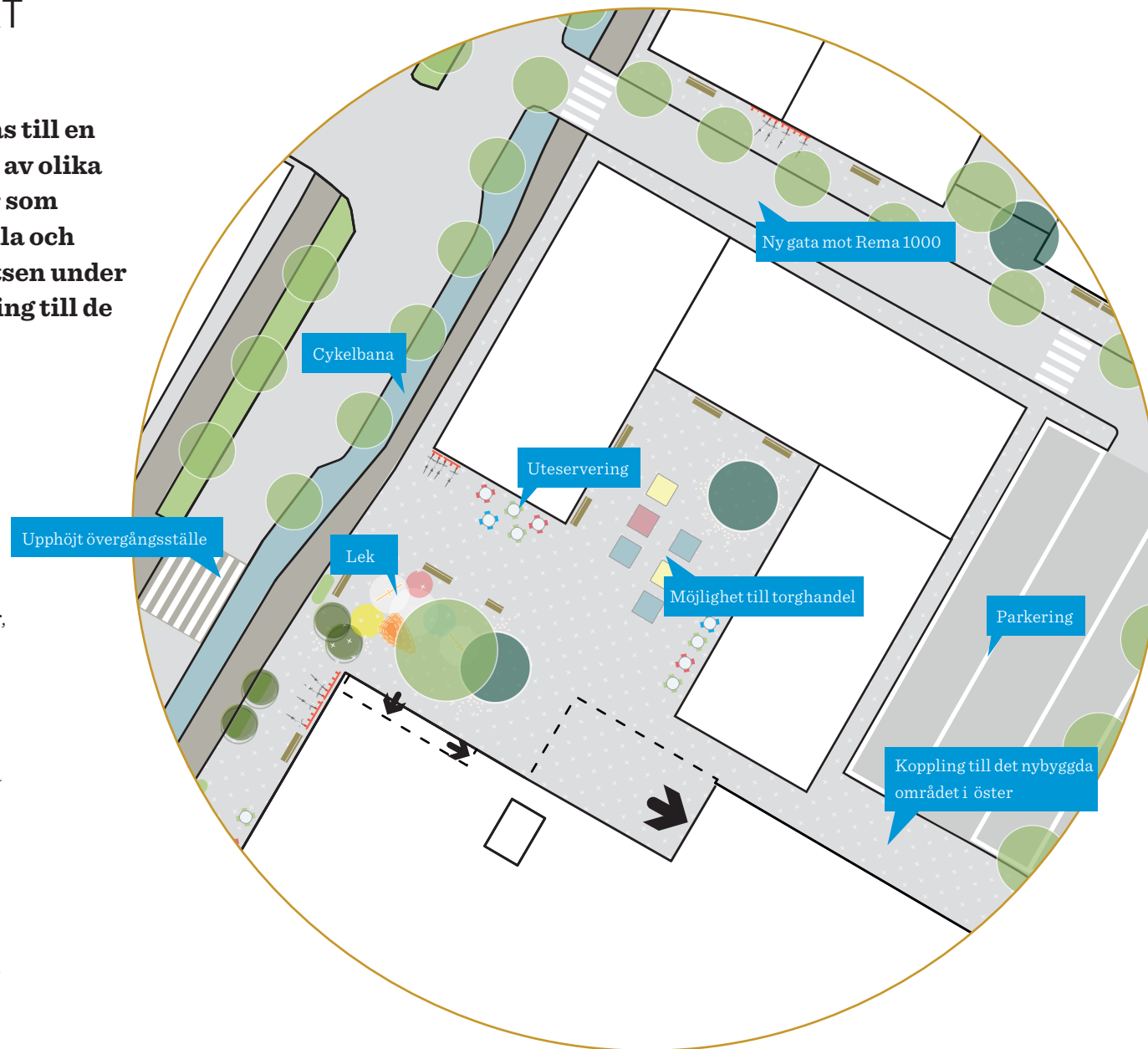
- Samla offentliga funktioner för olika användargrupper kring platsen, för att skapa en mötesplats i Sem.
- Engagera lokala föreningar som kan bidra till aktiviteter och användning av platsen.

RUM

- Etablera ett småskaligt torg med sittmöjligheter, grönska, lekmöjligheter, bra mikroklimat och skala.
- Flytta parkering till baksidan för att minska bildominansen.
- Etablera en ny bilväg norr om kvarteret till östra delen av centrum.

BYGGNADER

- Förtäta med byggnader i en småstadsskala, med aktiva bottenvåningar.
- Skapa byggnader med blandade funktioner, så som kontor, boende, kommersiella och offentliga verksamheter.
- Låt bottenvåningarnas funktioner ”spilla ut” på den offentliga platsen.

IDAG

Semstorvet på lång sikt

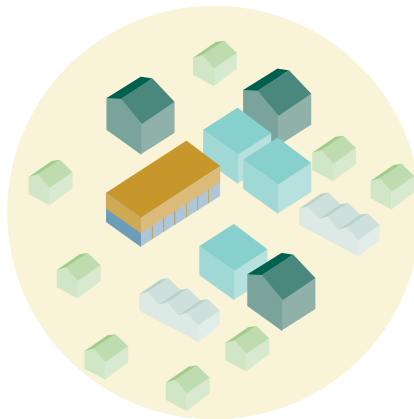
PLATS ATT VÄXA!

” För den framtida utvecklingen av Sem är det viktigt att tillkommande bebyggelse bidrar inte bara med invånare utan också med liv och aktivitet till Sem. Nya byggnader och områden ska bidra till att rama in platser och knyta an till viktiga stråk, och uppmuntra till ett lokalt liv och aktiviteter.

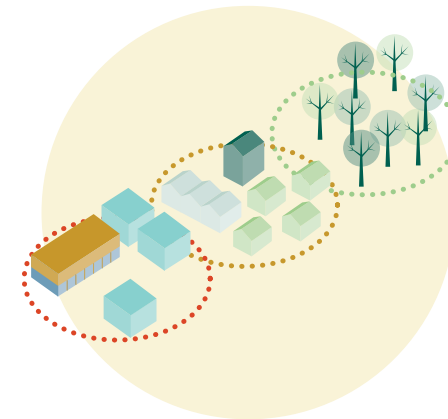
FÖRTÄTNING MED BLANDADE FUNKTIONER I CENTRUM

För att skapa ett levande centrum behöver det finnas en variation av funktioner för att skapa liv under olika tider på dygnet. Boende bidrar med ”ögon på gatan”, en känsla av närvaro även under kvällar och helger, och ger underlag för närservice. I centrum bör de flesta bottenvåningarna innehålla någon typ av offentlig verksamhet, handel eller annan service.

NYBYGGNATION I EN SMÅSTADSSKALA

Förtäta med ambitionen att förstärka den positiva karaktären av småby istället för att härma byggnader i större städer. Byggnader bör relatera i både höjd och utbredning till den omgivande miljön, och bidra till en varierad miljö i centrum, med många entréer och ett finmaskigt nätverk för gående och cyklister.

BOSTADOMRÅDEN NÄRA CENTRUM MED TILLGÅNG TILL NATUR, REKREATION OCH LOKALA PLATSER

Planera nya bostadsområden i nära anslutning till centrum, med goda kopplingar för fotgängare och cyklister och med tillgång till naturområden.

**”Nybyggnation bör
förhålla sig till Sems skala
och bidra till goda miljöer
för människor.**

Bo01, Malmö

PLATS ATT VÄXA!

” För den framtida utvecklingen av Sem är det viktigt att tillkommande bebyggelse bidrar inte bara med invånare utan också med liv och aktivitet till Sem. Nya byggnader och områden ska bidra till att rama in platser och knyta an till viktiga stråk, och uppmuntra till ett lokalt liv och aktiviteter.

SKAPA LOKALA MÖTESPLATSER

Nya boendeområden behöver små lokala platser för möten och lek insprängda bland bostäderna. De lokala platserna bör vara tillgängliga till fots och på cykel och varje bostad bör ha max 3-500 meter till en lokal plats.

SKAPA ETT FINMASKIGT SYSTEM FÖR GÅENDE

Se till att det finns ett finmaskigt nätverk av förbindelser för gående och cyklister, och att dessa kopplar till viktiga destinationer som skolor/ förskolor, kollektivtrafik, centrum och naturområden.

BYGG FÖR EN VARIATION AV BOENDETYPER

För att skapa robusta bostadsområden där olika grupper kan bo och det finns möjlighet att bo kvar genom olika faser av livet, bör det finnas en variation av bostadstyper av olika storlekar och upplåtelseformer.

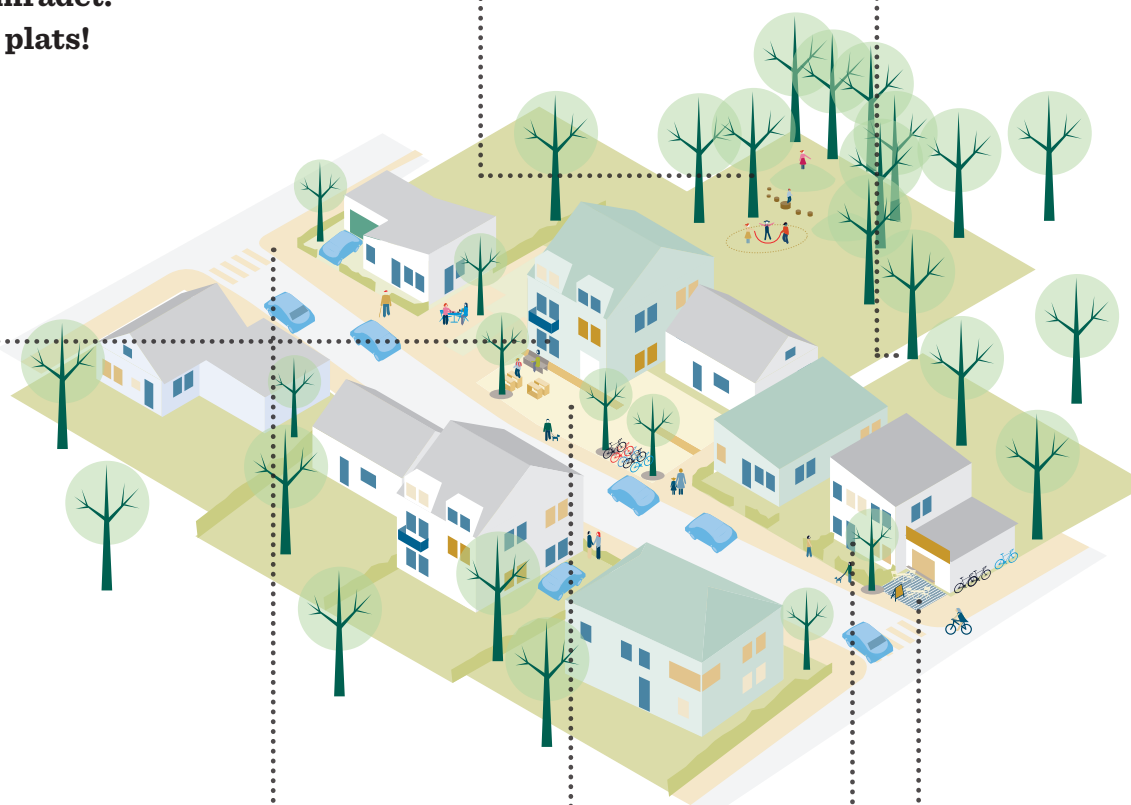
BOSTADSOMRÅDEN MED SOCIALA KVALITETER

” **För att skapa levande bostadsområden
behövs ett fokus på det sociala livet och
de människor som ska leva i området.
Tänk inte bara hus utan också plats!**

*Olika upplåtelseformer
och storlekar på boende
inom samma område, från
lägenhet till villa.*

*Grönska och natur
tätt in på bebyggelse.*

*Små smitvägar mellan
bebyggelse som leder vidare
till destinationer eller skapar
genvägar för gående.*

*En kontinuerlig trottoar
bromsar biltrafiken och
signalerar att gående är
prioriterade i området.*

*En lokal offentlig
mötesplats utmed gatan,
med goda sitt-, lek- och
cykelparkeringsmöjligheter.*

*Bebyggelse med entréer
och många fönster ut
mot gatan där de flesta
spontana möten sker.*

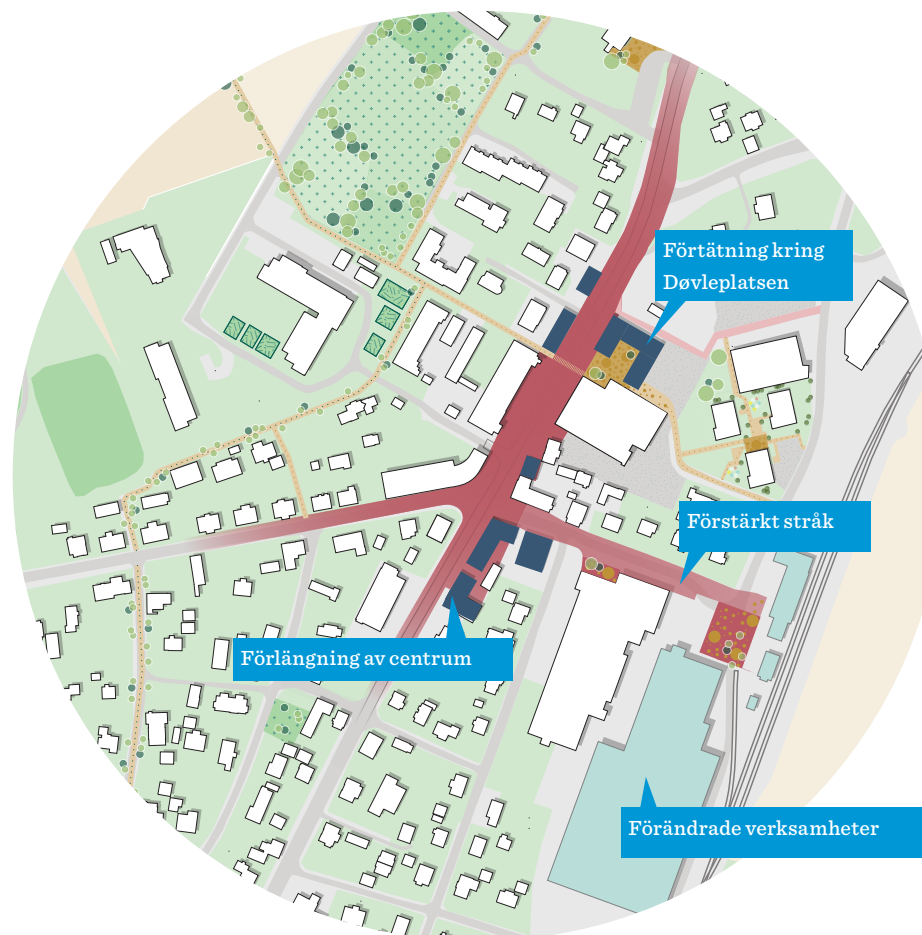
*Möjlighet för små
verksamheter att ta över
lokaler i bostadsområden, till
exempel i ett före detta garage.*

1. UTVECKLA VARDAGSPLATSERNA

” Första steget mot ett mer levande Sem handlar om att förtydliga centrum, stärka stråken för fotgängare och cyklister samt att börja utveckla Semsbyveien som en bygata med små insatser. Nya mötesplatser vid Døvlesentret, Ysteritorvet og skolen bidrar till en mer social plats och fler som vistas i centrum.

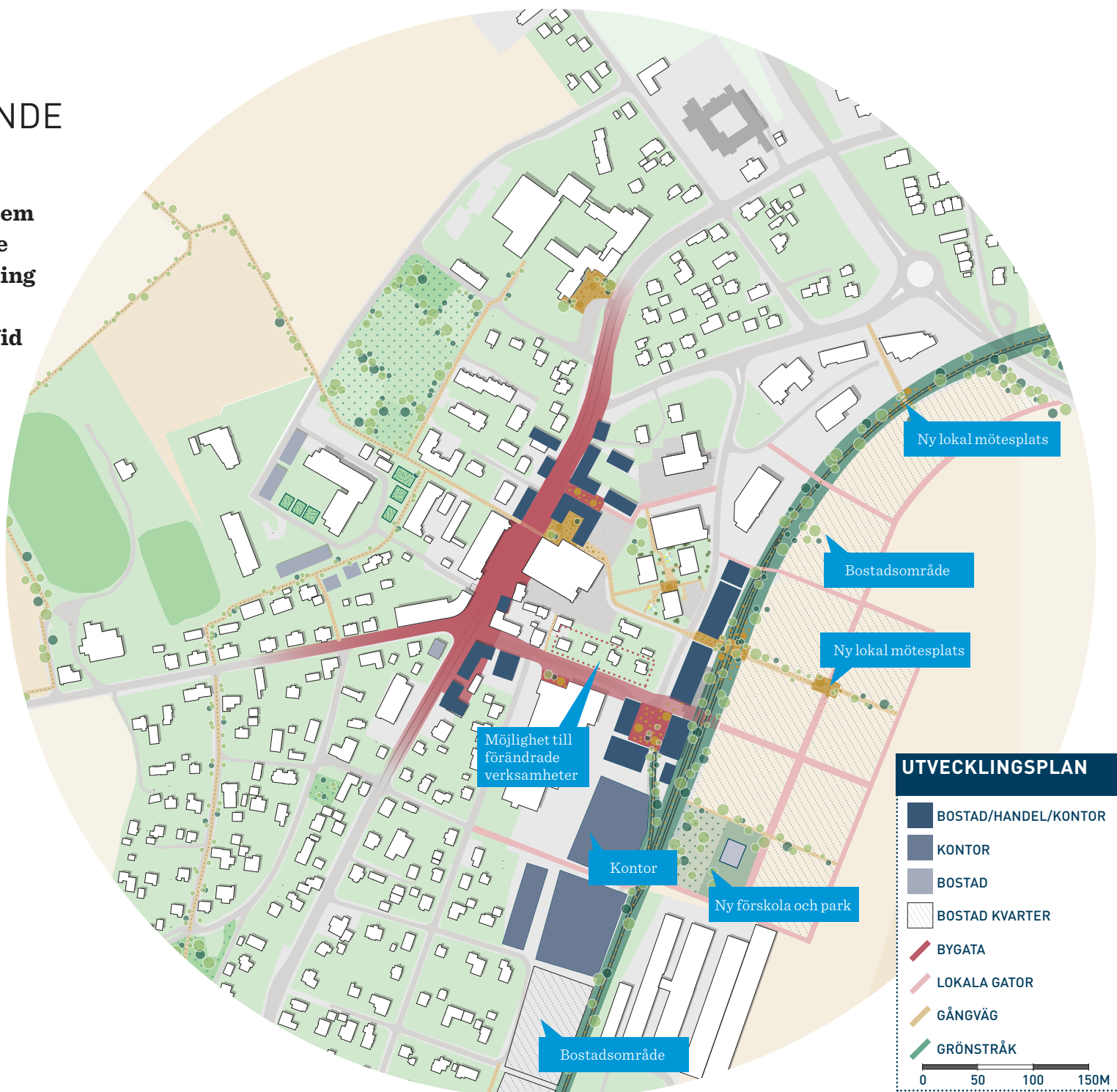
2. FÖRSTÄRK CENTRUMKARAKTÄREN

” Förtäta med ambitionen att förstärka den positiva karaktären av småby istället for att skapa storskaliga miljøer. Byggnader bör relatera i både höjd och utbredning till den omgivande miljøen, og bidra till en varierad miljø i centrum, med många entréer og funksjoner som bidrar till ett aktivt centrum.

3. PLATS FÖR VÄXANDE

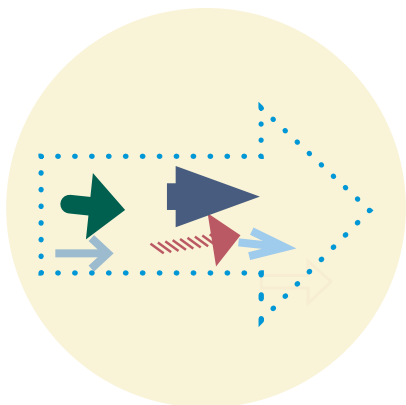
” Den långsiktiga planen för Sem innehåller områden för boende och verksamhet i nära anslutning till centrum, som ger underlag till handel och service i Sem. Vid en flytt av järnvägsspåren kan spåren användas som natur- och rekreationstråk och bidra till ett grönare centrum. I denna plan har Semsbyveien fått karaktären av en långsam bygata och centrum sträcker sig ner mot den gamla järnvägsstationen.

/ AVSLUTNING process & genomförande

SKAPA SAMSYN

” För att kunna uppnå varaktig förändring med små medel, behöver bygden sluta upp kring en vision av vad Sem ska vara i framtiden. Använd denna plan för att diskutera, förankra och utveckla bilden av det framtida Sem hos alla aktörer. Var närvarande i lokalsamhället, skapa ägarskap till projekten och följ upp det som görs.

1. PLATS FÖR UTSTÄLLNING AV AKTUELLT PLANARBETE OCH VISIONSMATERIAL LOKALT.

Ordna en tillfällig lokal centralt, eller samarbeta med lokala handlare för att ställa ut aktuellt material och få in input, genom exempelvis en anslagstavla eller förslagslåda. Både kommunens planarbete och privata projekt kan ställas ut, och specifika frågeställningar kan lyftas.

Exempelvis: ”Var ska Sems nästa parkbänk placeras?” och ”Tävling om försköning av centrum”.

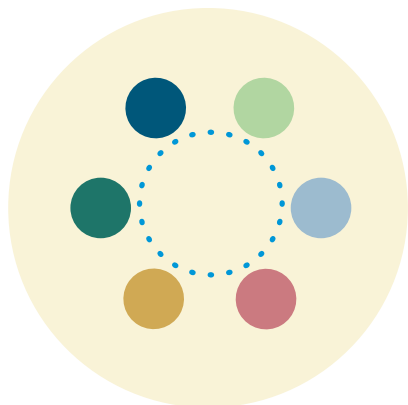

2. VAR NÄRVARANDE I ARBETET MED PLANERINGEN

Använd den tillfälliga lokalen eller en annan central plats för att kunna vara närvarande i Sem i utvecklingsarbetet, genom öppet hus en gång i månaden eller genom att förlägga en del av arbetstiden på plats i Sem. Delar av ordinarie arbetsuppgifter kan skötas med wi-fi och bärbar dator, och tjänstemännen blir därmed mer synliga i Sem. Även politiker kan hålla öppet hus på exempelvis caféet för att få en tätare dialog med invånarna.

BJUD IN ALLA

”Bjud in privata aktörer och ge möjlighet til projekt med gemensamma investeringar och gemensam vinning. Genom att samla krafterna och skapa former för samfinansiering, kan man få större effekt på kommunens investeringar och samtidigt få ett lokalt engagemang för utvecklingsprojekt som kommer alla till godo.

1. FORUM FÖR SAMARBETE MED PRIVATA AKTÖRER

Skapa möjlighet till samarbete i konkreta projekt med privata aktörer, exempelvis genom ekonomiskt stöd till lokala föreningar för arbete i det offentliga rummet. Använd föreningslivet som motor genom att bidra med exempelvis material och experthjälp till frivilliga projekt som kommer hela byn till godo.

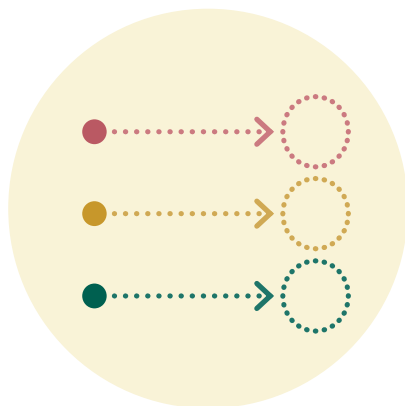
2. MÖJLIGHET TILL SAMFINANSIERING

Skapa ett formellt partnerskap mellan kommunen, fylkeskommunen som innebär att privata investeringar i detta offentliga rummet som kommer byn till godo kan matchas av kommunen och fylkeskommunen. På så sätt kan man skapa större effekt av enskilda investeringar. Även privatpersoner kan bidra genom att exempelvis donera bänkar till minne av en älskad.

/ AVSLUTNING process & genomförande

STARTA NU - TÄNK LÅNGSIKTIGT!

”Arbetet med att utveckla Sem behöver starta redan nu, med små insatser som bygger fundamentet för visionen om det framtida Sem. Genom att ta små steg framåt som kan utvärderas och utvecklas i dialog med lokala aktörer, bygger man både en fysisk förändring av Sem och en mental förändring, där lokala initiativ premieras och alla kan bidra.

1. PLOCKA DE LÅGT HÄNGANDE FRUKTERNA

Börja med det som är enkelt! Använd pågående projekt inom andra områden för att också utveckla mötesplatserna och det offentliga rummet. Koppla projekt i det offentliga rummet till byggprojekt, uppgraderingar av vägar eller annan infrastruktur så att man kan samordna anläggningskostnader.

2. BÖRJA I LITEN SKALA MED ENKLA LÖSNINGAR

Att göra förändringar på ytan kostar inte så mycket. Förändrad användning kan åstadkommas med målning på asfalten och flyttbara möbler. Testa vad som fungerar och utveckla efterhand!

3. UTVÄRDERA GENOMFÖRDA PROJEKT

Se till att utvärdera både tillfälliga och permanenta projekt för att ta reda på vad som fungerade och var man har lärt sig något nytt. På så sätt kan man utveckla arbetsmetoderna och få större kunskap om vilka projekt som fungerar.

BÖRJA NU!

Bjud in de lokala aktörerna att tillsammans skapa projekt för att försköna och aktivera centrum. Börja med ungdomarna och de äldre!

PLATS: TEMSENGEN

1. ODLING FÖR ÄLDRE

Planteringslådor kan förändra en passiv förplats till en aktiv mötesplats. Trädgårdsintresserade äldre får möjlighet att odla, och grönsakerna kan användas direkt i äldreboendets matsal. Genom att även ge möjlighet till odling också för andra Semsbor, exempelvis skolan och förskolorna, främjar man även möten över generationsgränserna.

PLATS: SEMS SKOLA

2. BARNENS ENTRÉPLATS

Låt barnen vara med och skapa entréplatsen till skolan, både design och utförande. Detta är deras mötesplats och deras vardag, därför bör de få vara med och bestämma hur de vill möta den. Det skapar delaktighet och engagemang hos de yngre Semsborna och något som de kan vara stolta över. Tillsammans med lokala snickare kan barnen få ge liv till sina idéer och tankar.

